

SLOVENČINA AKO DRUHÝ JAZYK

PRE ŽIAČKY A ŽIAKOV 2. STUPŇA ZÁKLADNEJ
ŠKOLY

METODICKÁ PRÍRUČKA

Alena Faragulová

Metodická príručka

Slovenčina ako druhý jazyk pre žiačky a žiakov 2. stupňa základnej školy

Autorstvo: Alena Faragulová

Konštruktívnou kritikou, diskusiou, nápadmi prispeli:

Alexandra Alexander, Mária Brillová, Rana Hashemi, Mária Jenisová, Jarmila Oslanská, Janka Pišková, Alexandra Škorupová, Dagmar Záhradníková

Grafická úprava: Alena Faragulová

Ilustrácie: Alena Faragulová

Použité písmo: Calibri Light, Školské Pro Regular

Audionahrávky: Alena Faragulová

Vydáva: Inklucentrum – Centrum inkluzívneho vzdelávania, 2026

Kontakt: Hattalova 3342/12, 831 03 Bratislava – Nové Mesto

www.inklucentrum.sk

S podporou projektov:

Podpora ukrajinských detí v integračnom procese v školách na Slovensku a v Českej republike, č. ESF-SI-2024-UA-01_0021, spolufinancovaný Európskou úniou, ESF+ SI+“.

Erasmus+ projekt Partnerstvo 25 realizovaného zmluvou č. 2024-2-SK01-KA210-SCH-000269097. Projekt je spolufinancovaný Európskou úniou.

Komplexná podpora začleňovania detí cudzincov v Bratislave do vzdelávacieho systému. Projekt je spolufinancovaný Európskou úniou v rámci Programu Slovensko.

Projekt je spolufinancovaný Európskou úniou. Názory a stanoviská vyjadrené v tomto dokumente sú výlučne názormi autorstva a nemusia nevyhnutne odrážať názory Európskej únie alebo Agentúry pre Európsky sociálny fond. Európska únia ani poskytovateľ grantu nenesú zodpovednosť za tieto názory.

k metodickej príručke	2
ako pracovať v triede	5
očakávania pri učení slovenčiny ako druhého jazyka	7
použité skratky	9
slovenská abeceda – pre učiteľstvo	10
prvá lekcia – pre učiteľstvo	16
druhá lekcia – pre učiteľstvo	27
tretia lekcia – pre učiteľstvo	39
literatúra	55

Po kliknutí na nadpis sa dostanete na vybranú kapitolu.

O sérii *Slovenčina ako druhý jazyk pre žiačky a žiakov 2. stupňa základnej školy*

Séria *Slovenčina ako druhý jazyk pre žiačky a žiakov 2. stupňa základnej školy* pozostáva zo štyroch príručiek pre žiactvo – pracovná učebnica, pracovný zošit, gramatická príručka a slovník. Táto *Metodická príručka*, metodické materiály a ďalšie materiály k jednotlivým lekciam, ktoré sú tiež dostupné na stránke [Slovenčina ako druhý jazyk](#) (alebo po naskenovaní QR kódu) Vás budú viesť pri výučbe žiačok a žiakov s odlišným materinským jazykom (OMJ).

Metodické materiály k učebniciam a ďalšie materiály

Priebežne pridávame aj ďalšie materiály, metodiky a zdroje, ktoré si môžete stiahnuť zdarma.

Materiály k prvej lekcii učebnice *Slovenčina ako druhý jazyk*

Kolektív autoriek

↓ Stiahnuť

Materiály k druhej lekcii učebnice *Slovenčina ako druhý jazyk*

Kolektív autoriek

↓ Stiahnuť

Séria je vytvorená tak, aby odrážala vzdelávacie štandardy pre slovenčinu ako druhý jazyk¹ a v základných zložkách *komunikačných jazykových činností* – *receptcia, produkcia a interakcia* – pomôže žiactvu dosiahnuť komunikačnú úroveň 1 až 2 (podľa Európskeho referenčného rámca pre jazyky ide o úroveň A1 až A2) alebo vyššiu. Z praktických dôvodov sú však tieto dve úrovne v učebnici zlúčené.

Séria vznikala spočiatku ako pracovné listy pre kurzy slovenčiny ako druhého jazyka na školách a postupne v adaptačných triedach sa z nej stával koherentný celok, ktorý je možno využiť ako podklad pre výučbu jazyka v adaptačných triedach určených pre žiakov a žiačky s OMJ aj na jazykových kurzoch s nižšou hodinovou dotáciou či na hodinách slovenského jazyka a literatúry. Pracovný zošit má totiž charakter zbierky pracovných listov, v ktorých sú cvičenia a aktivity usporiadané podľa tém a úrovne, čo umožňuje prácu v rôznych podmienkach.

Pri tvorbe série sme vychádzali z rôznych prístupov a metód výučby cudzích jazykov ako aj z faktov, že pre rôzne žiačky a žiakov sú vhodné odlišné metódy učenia a že učenie rôznych jazykových či jazykovo-spoločenských javov si vyžaduje rôzne metódy. Preto séria ponúka veľkú škálu aktivít vychádzajúcich z rôznych prístupov a štýlov – napríklad prácu s obrázkami, telom a kontextom, prácu so slovníkom a gramatickými príručkami, aktivity zamerané na viacjazyčnosť a kultúrnu rozmanitosť skupiny, rolové hry, prácu s textom, tvorbu vlastných textov, aktivity, pri ktorých žiaci a žiačky kreslia či inak tvoria, hýbu sa, píšú a čítajú, hovoria, počúvajú či medzi sebou rôznymi spôsobmi interagujú. atď.

Pre lepšiu orientáciu a na pripomenutie využívania rôznych aktivít sa v materiáloch pre žiactvo aj v metodických materiáloch pre učiteľky a učiteľov nachádzajú odporúčania na využitie ďalších aktivít.

¹ V tejto časti série sa niektoré tematické a pojmové okruhy (napr. sviatky, zvyky a tradície, rastliny) nenachádzajú. Budú súčasťou plánovanej druhej časti. Avšak vzhľadom na to, že súčasťou jazykovej výučby je aj spoznávanie kultúry, je potrebné základné sviatky (Vianoce, Veľkú noc, Všetkých svätých) a ďalšie reálie, ktoré učiteľka alebo učiteľ uzná za vhodné, alebo zaujímajú žiactvo, žiactvu predstaviť.

Napríklad v *materiáloch pre žiactvo* sa nachádzajú odkazy na internetové hry zamerané na opakovanie učiva v podobe QR kódov. Aktivity sú vytvorené cez webový portál wordwall.net, ktorý si škola môže predplatiť alebo využívať aktivity bezplatne obmedzené denným limitom. V platenej verzii je možné aktivity zadávať iba svojej skupine alebo ich skopírovať a prispôbiť potrebám skupiny. Tiež ich je možné vytlačiť a využiť ako krátke testy. V tejto príručke sú odkazy na hry dostupné pri jednotlivých cvičeniach v podobe klikateľných odkazov.

V *materiáloch pre žiakov a žiačky* sa nachádzajú aj QR kódy, ktoré odkazujú na audionahrávky k cvičeniam, aby ich mohli počúvať aj doma. V metodických materiáloch pre učiteľstvo sa nachádzajú klikateľné odkazy na jednotlivé nahrávky pri príslušných cvičeniach.

Aby sa žiactvo učilo pracovať a učiť sa samostatne, je dôležité, aby si od začiatku zvykalo pracovať s rôznymi slovníkmi či gramatickými príručkami. Preto v materiáloch prácu s nimi často odporúčame.

Napr.:

Počúvaj:

Hraj sa:

Keď hovoríme **slušne**, používame **prosím**.

Slová nájdí v slovníku
slovniky.lingea.sk.

V učebnici sa nachádzajú aj odporúčania na využívanie ďalších materiálov zo série. Napríklad na pracovné listy, ktoré sa nachádzajú v *Pracovnom zošite Slovenčina ako druhý jazyk pre žiačky a žiakov 2. stupňa základnej školy* alebo na didaktické hry (pexeso, šarády, karty, hľadanie rozdielov a pod.), ktoré sú vysvetlené buď v učebnici alebo v metodických materiáloch k nim.

Napr.:

V triede sa hrajte hry **šarády** a **Kubo veľí** s kartami.

(Pravidlá hry sú súčasťou metodického materiálu.)

alebo

Naučte sa hovoriť o tom, ako sa máte. Pracujte s kartami a PL prídavné mená, emócie.

Odporúčania s podrobnejším vysvetlením, kde možno materiály nájsť sa nachádzajú aj v tejto príručke. Pre lepšiu orientáciu sú ďalšie materiály v príručke vyznačené tyrkysovou farbou.

Napr.:

Postupne možno začať pracovať aj s PL na priebežnú prácu *vyučovacie predmety – slovesá* (cvičenia 1 – 6 na stranách 83 – 85) a *slovesá* na stranách 87 – 94 v *PZ SakoDJ*⁷. **PL slovesá** robí skupina postupne pomedzi iné cvičenia do konca druhej lekcie.

Materiály a aktivity sú diferencované aj vzhľadom na jazykovú a komunikačnú úroveň žiakov a žiačok – pracovné listy a aktivity pre žiactvo s nižšou úrovňou sú označené písmenom „A“ a aktivity pre žiactvo s vyššou úrovňou sú označené písmenom „B“. Pracovné listy a aktivity označené písmenom A kopírujú komunikačnú a jazykovú úroveň 1 alebo 1 a 2. A aktivity označené písmenom B sú na jazykovej a komunikačnej úrovni 2 a vyššej. Týmto reagujeme na skutočnosť, že žiaci a žiačky v kurzoch často nie sú na rovnakej úrovni a predovšetkým žiactvo pochádzajúce zo slovanského jazykového prostredia napreduje rýchlejšie. Často sa z rôznych dôvodov rozdiely medzi žiačkami a žiakmi počas kurzu zväčšujú, preto je tretia lekcia vo väčšej miere založená na používaní pracovných listov. A v *Učebnici* sú hlavne základy, z ktorých skupina prejde na pracovné listy. Učiteľka alebo učiteľ si tak môže vybrať úroveň pracovného listu alebo aktivity podľa úrovne skupiny či jednotlivých žiakov a žiačok v skupine.

Napr.:

bývanie A (k strane 93 v učebnici)	183
bývanie B (k strane 93 v učebnici)	195

Preto je [Pracovný zošit](#) dostupný iba v elektronickej podobe. Žiačky a žiaci nepotrebujú mať vytlačené všetky pracovné listy. V tlačenej podobe majú iba tie časti *Pracovného zošita*, s ktorými pracovali alebo pracujú. Pracovné listy si môžu zakladať napríklad do karisblokov, tak majú všetky svoje pracovné listy na jednom mieste a môžu sa k nim vrátiť, keď potrebujú.

Na lepšie sledovanie pokroku si žiaci a žiačky pod dozorom vyučujúcich tvoria *portfólio*, ktoré pozostáva z najrelevantnejších pracovných listov, žiackych prác, písomných prác či ústneho hodnotenia. Na tvorbu portfólia nie je potrebné vytvárať samostatné materiály, je vhodné využívať materiály z *Pracovného zošita*. Napríklad pracovné listy *písanie* v jednotlivých lekciách, ale ďalšie pracovné listy, pri ktorých je v metodických materiáloch k nim uvedené odporúčanie.

Napr.:

kariéra – silné stránky – metodické poznámky pre učiteľstvo

Metodické poznámky pre kariérovú a psychosociálnu podporu k sérii materiálov kariéra – silné stránky

Pracovné listy sú súčasťou portfólia

Ďalšou v sérii je *Gramatická príručka*, ktorá je koncipovaná tak, aby vyhovovala typom žiactva s rôznymi štýlmi učenia. Každá téma je vysvetlená tromi rôznymi spôsobmi – pomocou príkladov, obrázkov a tabuliek. Vzhľadom na to, že žiactvo sa neučí iba jazyk, ale aj pojmy, vďaka ktorým sa učí hovoriť o jazyku, je dôležité viesť žiačky a žiakov od začiatku k využívaniu *Gramatickej príručky*. Učia sa tak väčšej samostatnosti pri učení.

Dôležitou súčasťou série je aj *Slovník*, do ktorého si žiactvo prekladá slovnú zásobu z *Učebnice* a prívých dvoch lekcí *Pracovného zošita* do svojho jazyka. Slovník okrem jednotlivých slov obsahuje aj ďalšie informácie potrebné pre ich správne používanie. Napríklad pri podstatných menách sú vždy uvedené aj množné číslo a rod, pri slovesách sú okrem neurčitku uvedené aj tretia osoba jednotného a množného čísla oznamovacieho spôsobu prítomného času a druhá osoba jednotného čísla rozkazovacieho spôsobu. V slovníku sa nenachádza slovná zásoba z tretej lekcie *Pracovného zošita*, lebo žia-

ci a žiačky sa používaním *Slovníka* učia, ako si slovnú zásobu zapisovať. Vzhľadom na to, že na ostatných vyučovacích predmetoch predtlačené slovníky väčšinou nemajú, tvorba vlastných slovníkov by mal byť ďalším krokom k samostatnosti pri učení.

Posledným materiálom, ktorý žiačky a žiaci používajú, je *Zoznam slovies* dostupný v elektronickej podobe na stránke [Slovenčina ako druhý jazyk](#) v sekcii *Metodické materiály k učebniciam a ďalšie materiály*. Zoznam slovies je určený na sprehľadnenie slovies a ich tvarov.

Na záver tejto časti chceme zdôrazniť, že aj keď séria (vrátane metodických materiálov) ja navrhnutá tak, aby vyučujúce a vyučujúcich viedla pri výučbe slovenčiny ako druhého jazyka, nenahrádza **plány vyučovacích hodín**, tie si **plánujú učiteľky a učitelia** podľa úrovne, potrieb a možností skupiny, podľa prvých jazykov² žiactva (či sú jazyky slovanské alebo neslovanské, či je prvý jazyk žiactva rovnaký, alebo či je v skupine viacero prvých jazykov). Do úvahy treba brať vek aj rýchlosť napredovania žiactva a to, či ide o kurz v rámci adaptačnej triedy, v rámci ktorého má skupina niekoľko hodín slovenčiny ako druhého jazyka za deň³, alebo o kurz, ktorý škola poskytuje žiactvu niekoľkokrát do týždňa popri „bežnom“ vyučovaní v triedach so slovenským vyučovaním jazykom. Ciele hodín, poradie aktivít či ich zaradenie tak v konečnom dôsledku určuje učiteľka alebo učiteľ, pričom dbá na to, aby sa striedali praktické alebo zážitkové aktivity s teoretickými aktivitami, aktivity zamerané na písanie, čítanie, počúvanie aj ústny prejav, aktivity, pri ktorých sa žiactvo hýbe a tvorí s aktivitami, pri ktorých žiactvo pracuje v pokoji napríklad s textom a pod.

ako pracovať v triede

Celá séria vrátane zadaní či vysvetlení gramatiky je **v cieľovom jazyku** (v slovenčine), pre lepšie porozumenie však obsahuje obrázky a vyžaduje vedenie skupiny učiteľkou alebo učiteľom, ktorí žiactvu pomáhajú s porozumením a postupným vedením k samostatnosti. Z tohto dôvodu sú súčasťou metodických materiálov obrázkové karty či aktivity zahŕňajúce pantomímu, hranie krátkych scénok, ale aj aktivity vyžadujúce prácu so slovníkmi a gramatickými príručkami, či pripomienky na zaradenie ďalších aktivít pre učiteľstvo.

Vzhľadom na to, že v sérii sme chceli využiť aktivity vychádzajúce z rôznych prístupov k učeniu cudzích jazykov a rôzne druhy aktivít, nebolo možné všetky zadania napísať jednoduchým jazykom. Preto sú **zložitejšie zadania určené predovšetkým pre učiteľstvo**, ktoré zadania skupine priblížia. Preto sú vždy súčasťou aj príklady. Ak však pri pochopení nepomôžu, učiteľka alebo učiteľ názorne ukáže skupine, čo je cieľom zadania.

Cieľový jazyk má byť zároveň aj **primárnym jazykom pri výučbe**⁴, to si však vyžaduje aj prispôsobenie **prejavu vyučujúcich** a ďalších osôb pracujúcich so žiactvom. Učiteľka alebo učiteľ od prvej hodiny využíva **spisovnú slovenčinu** a **artikuluje pomalšie**, avšak stále prirodzene, používa **krátke jednoduché vety** a spočiatku sa vyhýba súvetiam, avšak nehovorí heslovite, nepoužíva neurčitky namiesto aktívnych slovesných tvarov. Používa **základnú slovnú zásobu**, vyhýba sa zdobeninám. Postupne s pok-

² Pojem *prvý jazyk* používame namiesto často používaného pojmu *materinský jazyk*.

³ V prípade adaptačných tried je vhodné prebrať prvé dve lekcie v rámci prvého polroka a tretiu lekciiu v rámci druhého polroka.

⁴ Neplatí to napríklad v prípade psychosociálnej podpory, administratívy alebo inej komunikácie, ktorá sa netýka výučby jazyka. Ideálne je, ak je možné, aby mali žiačky a žiaci psychosociálnu podporu vo svojom jazyku. Pri ostatnej komunikácii je možné využívať pomoc osoby, ktorá ovláda jazyk žiactva alebo internetový prekladač.

rokmi žiactva používa aj zložitejší jazyk. Používa **mimiku, gestá, kreslenie, obrázky a praktické ukazovanie**.

V prejave však treba zohľadniť aj to, že **jazyk sa treba učiť v kontexte**. Preto, keď učiteľka alebo učiteľ predstavuje novú slovnú zásobu či iný jazykový jav, uvádza ich v kontexte. Napríklad pri podstatných menách uvedie rod v podobe ukazovacieho zámena (ten, tá, to, tie), v spojení s prídavným menom (červený trojuholník) alebo vo vete (Toto je biele umývadlo). V prípade slov, ktoré označujú osoby mužského a ženského rodu, učí vždy obidva rody, napríklad kuchár – kuchárka, čašník – čašníčka).

Zložitejšie témy, napríklad gramatické javy, môže učiteľka alebo učiteľ vysvetliť najprv po slovensky s pomocou obrázkov alebo tabuliek v *Gramatickej príručke* a následne využiť jazyky žiactva. Ak ovláda jazyk žiactva (alebo niektoré pojmy z jazyka), môže jazyk alebo pojmy využiť pri vysvetľovaní, ak jazyk neovláda, ale má možnosť využiť pomoc niekoho, kto jazyk ovláda a zároveň rozumie javu, môže využiť túto pomoc a pravidlo vysvetliť za pomoci tejto osoby. Ak nikto na škole jazyk neovláda, je vhodné využiť porovnávanie jazykov žiactva so slovenským jazykom. V tomto prípade je však potrebné si dopredu zistiť aspoň základné teoretické informácie o tom, ako sa daný jav prejavuje v jazykoch detí. Napríklad, či majú dané jazyky kategóriu gramatického rodu alebo ako v nich vyjadrujú daný slovesný čas.

Aktívna práca s prvým jazykom a kultúrou žiakov a žiačok a ich rešpektovanie sú kľúčové. Vzhľadom na to, že pôvodné meno je dôležitým nositeľom kultúry aj identity človeka, je veľmi dôležité ho v triede používať. Je nevhodné od dieťaťa vyžadovať, aby si vybralo slovenské meno, a oslovovať ho ním v triede. Niekedy žiačky a žiaci už prídu do školy s vybraným slovenským menom. Toto sa stáva v prípadoch, keď je prvý jazyk dieťaťa veľmi odlišný od slovenčiny a zlou výslovnosťou mena môžeme zmeniť jeho význam. Preto **je dôležité, aby sa osoby, ktoré s dieťaťom pracujú, ale aj spolužiaci a spolužiačky naučili správne vyslovovať jeho pôvodné meno a používali ho**.

Ako sme už spomenuli, **dôležitým aspektom práce s prvým jazykom žiactva je prejavovanie záujmu**. To je dôležité z psychosociálneho, ale aj didaktického hľadiska. Netreba sa obávať toho, že ak dieťa používa svoj prvý jazyk, nebude mať v hlave „miesto na slovenčinu“. V mozgu sú všetky jazyky, ktoré poznáme, súčasťou jedného integrovaného jazykového systému. A keď používame akýkoľvek jazyk, aktívne sú všetky jazyky v tomto systéme súčasne. Preto v metodických materiáloch odporúčame **aktivity zamerané na prácu s viacjazyčnou triedou**. Napríklad pýtať sa na preklad slova do prvého jazyka dieťaťa, čím možno zároveň overiť, že žiactvo slovu naozaj rozumie. Alebo porovnávať slovenské gramatické javy s tým, ako sa vyjadrujú v prvých jazykoch detí, usporiadať deň zameraný na predstavovanie ich kultúr, umožniť žiačkam a žiakom používať materinský jazyk pri skupinovej práci, či umožniť im pracovať vo svojom jazyku a následne prezentovať v slovenčine.

Práca s viacerými jazykmi v triede má výhody v mnohých oblastiach. Z jazykového hľadiska umožňuje napríklad lepší prístup k informáciám a možnosť komunikovať v rôznych jazykoch či posilňuje kompetenciu a citlivosť pri používaní svojho jazykového repertoáru. V kognitívnej oblasti zlepšuje napríklad kognitívnu flexibilitu (schopnosť pohotovo reagovať na nové podnety), kontrolu pozornosti či pracovnú pamäť. Má pozitívny vplyv na priateľstvá, akceptovanie rôznych pohľadov či kultúr, zvyšovanie sebavedomia a oddaľuje demenciu súvisiacu s vekom.

Naopak, **bránením v používaní vlastného jazyka** v triede či v škole žiakom a žiačkam znemožníme používať veľkú časť ich jazykového fondu a tým aj vedomosti, ktoré nadobudli v materinskom jazyku a môžeme negatívne ovplyvniť ich sociálno-emocionálny vývin.⁵

Pri plánovaní hodín je kľúčové **zahŕňať rôzne druhy aktivít vychádzajúcich z metód výučby cudzích jazykov**⁶. Na každej vyučovacej jednotke by mali žiačky a žiaci **počúvať, čítať, rozprávať** (samostatne a/alebo viesť dialóg) aj **písať**. Aktivitám zameraným na jednotlivé zložky netreba venovať vždy rovnaký čas z vyučovacej jednotky, mali by na nej však všetky prítomné.

Na to, aby sa dieťa dokázalo čo najefektívnejšie učiť jazyk, potrebuje byť v psychickej pohode, preto odporúčame, aby žiactvo dostávalo nie len jazykovú, ale komplexnú podporu, ktorá zahŕňa aj samostatné stretnutia zamerané na psychosociálnu podporu, ak je to možné, v jazyku detí. Ak to nie je možné, je vhodné zabezpečiť formu psychosociálnej podpory, pri ktorej sa využíva jazyk minimálne. Okrem týchto stretnutí odporúčame zahrnúť krátke aktivity zamerané na vytvorenie psychickej pohody v skupine buď na začiatok vyučovania⁷ (v prípade adaptačných tried) alebo na začiatok každej vyučovacej hodiny. Pri vytváraní psychickej pohody pomáha aj časté slovné pozitívne hodnotenie od vyučujúcich a poskytovanie priestoru žiactvu na konštruktívne sebahodnotenie aj hodnotenie hodiny.

očakávania pri učení slovenčiny ako druhého jazyka

Osoby, ktoré na škole pomáhajú žiakom a žiačkam s učením slovenčiny ako druhého jazyka, musia na začiatku nastaviť **realistické očakávania** na pokrok v jazyku. Preto je dôležité vedieť, že naučiť sa jazyk na základnej komunikačnej úrovni, teda dosiahnuť **základné zručnosti v medziľudskej komunikácii** (Basic Interpersonal Communication Skills), ktoré sú približne na úrovni A1 – A2 trvá šesť mesiacov až dva roky. Naučiť sa akademický jazyk, teda dosiahnuť **kognitívnu akademickú jazykovú spôsobilosť** (Cognitive Academic Language Proficiency), ktorá sa začína na úrovni B1 a potrebujeme ju napríklad na štúdium odborných predmetov, trvá okolo 7 rokov.⁸

Takisto je potrebné brať do úvahy, že **nie všetky žiačky a žiaci budú napredovať rovnakou rýchlosťou**. Napríklad žiactvo zo slovanského jazykového prostredia bude väčšinou napredovať rýchlejšie ako žiactvo z neslovanského jazykového prostredia. Na rýchlosť napredovania však vplýva aj množstvo ďalších faktorov, akými sú napríklad vek, rodinné zázemie, psychická podoba, preferovaný štýl učenia, predošlé znalosti, znalosti iných jazykov či motivácia. Nastavenia realistických očakávaní sa týka aj ďalší fenomén, ktorým je obdobie ticha, ktoré môže trvať v niektorých prípadoch aj rok a prejavuje sa tak, že nekomunikuje pomocou slov alebo komunikuje iba veľmi minimálne.

Uvedomenie si týchto faktov, priebežné diagnostikovanie jazykovej úrovne, sledovanie pokroku (aj pomocou žiackeho portfólia), pomôže nastaviť si v škole realistické očakávania a nevyvíjať na žiačky a žiakov ani na osoby, ktoré pomáhajú žiakom a žiačkam učiť sa slovenčinu, tlak, ktorý pokrok

⁵ Pozri napr. Lamb, 2015, Casto, C. – Poliak, M. – Tuckute, G. ..., 2026, Kroll, J. F. – Dussias, P. E., 2017 alebo množstvo zdrojov dostupných na stránke Európskeho centra pre modern jazyky (<https://www.ecml.at/en/>)

⁶ Odporúčania na rôzne aktivity sú súčasťou *Učebnice, Pracovného zošita* aj metodických materiálov, avšak ďalšie aktivity ponúka príručka *Seriózne jazykové hry* (Gálisová, A. – Ismail Gábriková, A. – Mošatová M., 2021) alebo príručky pre výučbu iných cudzích jazykov.

⁷ Pozri napr. publikácie *Ranné kruhy vo vyučovaní. Krátky sprievodca rannými kruhmi a nenásilnou komunikáciou* (Križo, V. – Kúdelová, E, 2021) alebo *Príručka pre ranné kruhy* (2024).

⁸ Pozri Thomas, W. P. – Collier, V. (1997) a Cummins, J. (1979).

očakávania pri učení slovenčiny ako druhého jazyka

spomaľuje. Naopak, pozitívne na žiačky a žiakov vplýva pozitívna motivácia, vytvorenie bezpečného a podporného prostredia, zavedenia rutiny, zadávanie primeraných úloh na doma, individualizovaná diferenciácia učiva, vedenie k samostatnosti pri práci či poskytovanie dostatočného priestoru na vyjadrovanie sa.

použité skratky

GP SakoDJ – Gramatická príručka. Slovenčina ako druhý jazyk pre žiačky a žiakov 2. stupňa základnej školy

OMJ – odlišný materinský jazyk

PL – pracovný list

PZ SakoDJ – [Pracovný zošit. Slovenčina ako druhý jazyk pre žiačky a žiakov 2. stupňa základnej školy](#)

Slovník SakoDJ – Slovník. Slovenčina ako druhý jazyk pre žiačky a žiakov 2. stupňa základnej školy

U – učiteľka / učiteľ

Učebnica SakoDJ – Slovenčina ako druhý jazyk pre žiačky a žiakov 2. stupňa základnej školy

ZS – Zoznam slovies (dostupný na vytlačenie na stránke [Slovenčina ako druhý jazyk](#))

Ž – žiačky a žiaci / žiak alebo žiačka

slovenská abeceda – pre učiteľstvo

Metodické poznámky a materiály pre učiteľstvo k stranám 1 – 11 v *Učebnici SakoDJ* a k stranám 3 – 7 v *Gramatickej príručke*:

Časť **slovenská abeceda** žiačkam a žiakom s OMJ predstavuje slovenské písmená a hlásky. Cieľom tejto časti je, aby sa žiactvo zoznámilo so slovenskou abecedou, slovenskými písmenami a hláskami, aby sa naučilo, čo sú dĺžeň a mäkčeň, že majú rozlišovaciu vlastnosť a aby si uvedomilo, ako sa písmená s nimi čítajú, ako znejú v slovách.

Keďže ide o žiačky a žiakov druhého stupňa, väčšina z nich, latinskú abecedu (aspoň v základoch) ovláda. Žiactvo sa však musí oboznámiť s typicky slovenskými hláskami a písmenami a s tým, ako sa jednotlivé písmená v slovenských slovách čítajú. Mnoho z nich nebude ovládať viazané (písané) písmo, čo je v poriadku, lebo v tomto prípade nie je dôležité, aby sa ním naučili písať. Je dôležité, aby sa ho postupne naučili čítať, keďže sa s ním budú stretávať.

Môže sa stať, že niekto nebude slovenskú abecedu ovládať alebo mu bude robiť problém, v tom prípade odporúčame využiť napríklad materiály určené na výuku písania pre nižšie ročníky základnej školy. Žiačkam a žiakom však možno materiály aj vytvoriť podľa toho, čo si potrebujú precvičovať. Napríklad materiály, v ktorých budú

- prepisovať krátke vety písané tlačným písmom,
- prepisovať krátke texty písané písaným písmom, pričom na prepis používajú písané písmo,
- prepisovať písmená svojej abecedy pomocou písmen slovenskej abecedy.

Napríklad: K písmenám z azbuky napíš slovenské písmená

A a, A,

Б

Ц

alebo: K arabským písmenám napíš slovenské písmená

ذ z, Z,

س

alebo: Slovenské slová prepíš. Použi slovenské písmo.

Príklad: **кyош** – **kôš**

ВЛК

ЕЖ

банка

Časť *slovenská abeceda* neodporúčame prebrať vcelku, teda ešte pred začatím prvej lekcie, naopak, **cvičenia je potrebné striedať s cvičeniami a aktivitami z prvej lekcie**. Žiactvo na začiatku **zároveň osvojuje inštrukcie v triede, učí sa komunikovať základné potreby** (v *Učebnici SakoDJ* sa nachádzajú na strane 113 a ako *komunikačné karty – základné potreby* s odporúčanými aktivitami sú dostupné na stránke Inkluzenta v sekcii publikácie a podsekcii [Slovenčina ako druhý jazyk](#) v priečinku *Materiály k prvej lekcii učebnice Slovenčina ako druhý jazyk*) a tiež sa učí **o sebe povedať a napísať základné informácie**.

Ďalším cieľom časti *slovenská abeceda* je, aby si žiaci a žiačky postupne osvojovali terminológiu – čo je *hláska, písmeno, samohláska, spoluhláska, dvojhláska* atď. Terminológiu sa však neučia naraz, ale postupne, opakovaním, upevňovaním a priberaním nového učiva a podľa úrovne.

Na stránke [Slovenčina ako druhý jazyk](#) v priečinku *Materiály k prvej lekcii učebnice Slovenčina ako druhý jazyk* sa nachádzajú *karty so slovenskými písmenami* (písanými aj tlačенými), s ktorými možno po jednostrannom vytlačení a nastrihaní robiť aktivity zamerané na precvičovanie slovenskej abecedy, výslovnosti, písania či čítania. Žiactvo môže napríklad:

- hľadať písmeno, ktoré zodpovedá počutej hláske,
- skladať počuté slovo z písmen
- spájať písmeno písanej abecedy s písmenom tlačenej abecedy
- dopĺňať písmeno do počutého slova atď.

V rovnakom priečinku sa nachádzajú aj karty *abeceda – obrázkový slovník*, s ktorým možno po (obojustrannom alebo jednostrannom) vytlačení a nastrihaní robiť aktivity zamerané na precvičovanie slovenskej abecedy, výslovnosti, písania, čítania a neskôr slovnej zásoby. Pri precvičovaní slovenskej abecedy môže žiactvo napríklad:

- čítať slová z kariet
- hľadať počuté slová na rozložených kartách
- skladať slová z obrázkového slovníka pomocou kariet s písmenami atď.

Súčasťou prílohy tejto časti je aj metodika **fonetika 1 – c, č, š, z, ž a dĺžky**, z ktorej možno čerpať techniky tréningu výslovnosti a uvedomovania si hlások, ktoré bývajú pre žiactvo s OMJ problematické. Pracovný list **fonetika 1 – dĺžky** sa nachádza aj v *Pracovnom zošite* v časti *fonetika*.

Po prebratí tejto časti sú žiačky a žiaci pripravení na to, aby mohli postupne pomedzi inými aktivitami robiť aktivity zamerané na fonetiku, ktoré sa nachádzajú v štvrtej časti [Pracovného zošita SakoDJ](#) s názvom *fonetika* (na str. 280 – 302). Metodické materiály k PL zameraným na fonetiku (vrátane logopedických techník tréningu výslovnosti a uvedomovania si hlások) sa nachádzajú na stránke [Slovenčina ako druhý jazyk](#) v priečinku *Materiály k fonetike*.

cvičenie 1 Ž počúvajú nahrávku, sledujú písmená a vyslovujú hlásky. Následne môžu čítať bez nahrávky. U sleduje výslovnosť. Na precvičenie možno využiť karty s písmenami. Možné aktivity uvádzame vyššie, v úvode tejto časti.

nahrávka: https://drive.google.com/file/d/1UqjMEsq_EHpgQgu2jSShQznDrZf6PpII/view?usp=drivesdk
(Odkaz na nahrávku je na str. 2 v *učebnici* aj na str. 3 v *Gramatickej príručke*.)

cvičenie 2 Ž počúvajú nahrávku a píšú, čo počujú. Krátke samohlásky zvýrazňujú farebne. Dôležité je, aby Ž farebne zvýraznili samohlásky, na ktoré sa v jednotlivých slovách majú sústrediť, avšak, ak zvýraznia všetky samohlásky v slove, nie je to chyba.

nahrávka: <https://drive.google.com/file/d/1PoZwTTXWkMAcTGzI2p013a89rDligVm8/view?usp=drivesdk>⁹

prepis nahrávky a odpovědi: a – **auto**, a – **ananás**, e – **električka**, e – **pes**, i – **ihla**, i – **miska**, o – **oko**, o – **dom**, u – **ucho**, u – **ceruzka**, y – **ryža**, y – **syr**, ä – **bábätko**, ä – **deväť**

cvičenie 3 Ž kontrolujú, či správne napísali slová. Učia sa pracovať so slovníkom. Slová si opravujú vedľa. Chyby si zvýraznia.

cvičenie 4 Ž si precvičujú výslovnosť slovenských hlások a slov. Slová môže vyslovovať skupina aj spoločne. U kontroluje správnu výslovnosť. Ž si potom slová preložia do *Slovníka SakoDJ*.

cvičenia 5, 6 Ž počúvajú nahrávku a dopĺňajú krátke samohlásky, ktoré počujú. Slová následne nahlas čítajú. Cieľom je precvičovanie počutia krátkych samohlások. Cieľom **nie je**, aby sa Ž slová učili či si ich prekladali.

nahrávka: <https://drive.google.com/file/d/16Kji3yu1ZnTT5PJOpTwC4dkSxLqdHBw4/view?usp=drivesdk>

prepis nahrávky a odpověde: les, los, nos, nes, cesta, cesto, kraj, kraj, pol, pil, kaša, kuša, lom, lem, plat, plot, more, mori, ruka, raka

cvičenie 7 Ž si na str. 4 do *Gramatickej príručky* napíšu **krátke samohlásky**: a, e, i, o, u, y, ä.

cvičenia 8, 9, 10 Ž počúvajú nahrávku a píšú, čo počujú. Dlhé samohlásky zvýrazňujú farebne. Ž si následne slová preložia do *Slovníka SakoDJ*.

nahrávka: <https://drive.google.com/file/d/16Kji3yu1ZnTT5PJOpTwC4dkSxLqdHBw4/view?usp=drivesdk>

prepis nahrávky a odpověde: á – káva, á, tráva, é – fén, é – bé, í – Čína, í – víla, ó – citrón, ó – milión,
ú – ústa, ú – fúzy, ý – býk, ý – výr

otázka: Čo je toto? odpoveď: Toto je dĺžeň. (Ž nájdú odpoveď na otázku napr. v GP na str. 5)

cvičenie 11 Ž počúvajú nahrávku a doplňajú dlhé samohlásky, ktoré počujú. Slová následne nahlas čítajú. Cieľom je precvičovanie počutia krátkych samohlások a uvedomenie si, že dĺžň mení význam slova. Cieľom **nie je**, aby sa Ž slová učili či si ich prekladali. Na ukázanie rozlišovacej vlastnosti dĺžky si však možno niektoré dvojice preložiť. Napr. hračka – hráčka, tvar – tvár či babka – bábka.

nahrávka: <https://drive.google.com/file/d/1bRB11VhcFtdIA9Spp90SUu3VSLDy2VRu/view?usp=drivesdk>

⁹ Ž môžu nahrávky počúvať toľkokrát, koľko potrebujú. Ak je pre Ž nahrávka príliš rýchla, U ju púšťa po častiach (teda zastavuje). V knihe sú QR odkazy na nahrávky, aby sa k nim mohli Ž kedykoľvek vrátiť aj samostatne.

cvičenie 12 Ž si na str. 4 do *Gramatickej príručky* napíšu **dlhé samohlásky**: á, é, í, ó, ú, ý. Slová z cvičenia si preložia do *Slovníka SakoDJ*.

Pred cvičeniami možno so Ž precvičiť písané a tlačené písmo. Napr. pomocou aktivity s kartami písmen – Ž spájajú písané písmená s príslušnými tlačnými písmenami.

cvičenie 13 Ž sa naučia rozdiel medzi písaným a tlačným písmom a učia sa čítať písané písmo. Text čítajú nahlas.

Cieľom nie je, aby Ž vedeli preložiť text do svojich jazykov. Avšak v prípade pokročilejších skupín alebo skupín so Ž zo slovanských krajín, si text možno skúsiť preložiť.

V prípade ostatných skupín možno vybrať niektoré vety a poprosiť Ž, aby ich pomocou slovníka alebo prekladača preložili do svojich jazykov alebo do jazykov, ktoré poznajú. Vety v rôznych jazykoch si možno porovnať alebo možno vytvoriť viacjazyčný plagát, na ktorom bude niektorá fráza vo viacerých jazykoch. Napr. *dobré ráno, ako sa máš* či *teším sa na teba*.

cvičenie 14 odpoveď: písané písmo

cvičenie 15 Ž do zošita prepisujú text z cvičenia 13 latinským písmom, ktoré sa učia používať – tlačným alebo písaným. Ž nemusia prepísať celý text naraz. Možno sa k nemu postupne vracieť.

cvičenia 16, 17 Cvičenia sú určené pre Ž alebo skupiny s vyššou úrovňou slovenského jazyka alebo pre Ž zo slovanského jazykového prostredia, kt. si potrebujú precvičovať čítanie viazaného písma. V cvičení 17 nemusia Ž prepisovať celý text, poprípade ho prepisujú po častiach.

cvičenia 19, 20, 21 Ž počúvajú nahrávku a píšú, čo počujú. Dvojhlasý zvýrazňujú farebne. Ž si následne slová preložia do *Slovníka SakoDJ*.

nahrávka: <https://drive.google.com/file/d/1ZUQOoEHoBUZ2Jl4Utac4qHLISQIPfMGQ/view?usp=drivesdk>

prepis nahrávky a odpovede: ô – kôň, ô – stôl, ia – zemiaky, ia – peniaze, ie – čierna, ie – dievča, iu – cudziu, iu – lepšiu

cvičenie 22 Ž si na str. 5 do *Gramatickej príručky* napíšu **dlhé samohlásky**: ia, ie, iu, ô.

cvičenia 23, 24 Ž si precvičujú počutie a výslovnosť dlhých hlások/slabík. V prípade Ž, ktorých materinské jazyky nemajú rozdiel medzi krátkou a dlhou samohláskou (napr. väčšina slovanských jazykov), môže trvať aj niekoľko rokov, kým si nacvičia písanie a počúvanie dlhých hlások. Často ich nebudú počuť vôbec.

nahrávka: <https://drive.google.com/file/d/17K37oBmfu-e1RCtEFJgDqRpLLajV5weA/view?usp=drivesdk>

prepis nahrávky a odpovede: para – pára, boli – bolí, budú – budú, píla – pila, kosti – kostí, správa – sprava, pomaly – pomalý, chýba – chyba, máme – mame, hrá – hra, presypať – presýpať, z mesta – mestá, dobré – dobre, práve – pravé, vyraz – výraz, vinná – vínna

cvičenia 25, 26 Ž si precvičujú počutie a výslovnosť samohlások a dvojhlasok.

nahrávka: <https://drive.google.com/file/d/1lwAD7IH6z1WdIBA3nRw0xinVDeLIJpWJ/view?usp=drivesdk>

prepis nahrávky a odpovede: para, pás, píš, mlieko, pôda, padá, rad, rád, riad, rod, čiary, čary, bola, biela, včela, včiel, piesok, plát, plat, doraz, dôraz, cestá, cesta, miesto

cvičenie 27 Ž si precvičujú počutie a samohlások a dvojhlások.

nahrávka: <https://drive.google.com/file/d/1dPyfzuPdRDTn93mLBcBh1l49Y6ibUNV/view?usp=drivesdk>

prepis nahrávky a odpovede: ý, a, é, í, ia, e, á, y, ô, ý, iu, o, u, i, ä, ie, ó, ú

cvičenie 28 Ž si opakujú slová z predošlých cvičení. Ž sa neučia všetky slová z predošlých cvičení, slová z cvičenia 28 však patria medzi slovnú zásobu, ktorú ovládať majú. Tieto slová sa nachádzajú aj v *Slovníku*, do ktorého si ich môžu Ž preložiť do svojho jazyka.

odpovede: kôň, auto, tráva, citrón, dievča, syr, električka, dom, pes, milión, býk, oko, ceruzka, ucho, stôl, ústa

cvičenia 29, 30 Ž si precvičujú počutie tvrdých spoluhlások. Tvrdé spoluhlásky, ktoré si precvičujú, zvýrazňujú farebne. (Ž môžu cvičenie počúvať aj samostatne po naskenovaní tyrkysového QR kódu na strane 10.) Následne si Ž slová preložia do *Slovníka SakoDJ*.

nahrávka: https://drive.google.com/file/d/1lwbpZIEctdRRCES7Q9mqp1tMekX_zl7C/view?usp=drivesdk

prepis nahrávky a odpovede: d – dom, t – tanier, n – nanuk, l – lopta, k – krava, g – guma, h – hviezda, ch – chlieb

cvičenia 31, 32 Ž si precvičujú počutie mäkkých spoluhlások. Mäkké spoluhlásky, ktoré si precvičujú, zvýrazňujú farebne. (Ž môžu cvičenie počúvať aj samostatne po naskenovaní oranžového QR kódu na strane 10.) Následne si Ž slová preložia do *Slovníka SakoDJ*.

nahrávka: https://drive.google.com/file/d/1YWCTqCdZlwxlvM_GlfRnllalHwl9-de/view?usp=drivesdk

prepis nahrávky a odpovede: d' – medveď, t' – ťava, ň – ňufák, ľ – ľad, č – čaj, dž – džbán, ž – žaba, š – šach, c – cena, dz – hádzať, j – jablko

cvičenia 33, 34 Ž si precvičujú počutie obojakých spoluhlások. Obojaké spoluhlásky, ktoré si precvičujú, zvýrazňujú farebne. (Ž môžu cvičenie počúvať aj samostatne po naskenovaní ružového QR kódu na strane 10.) Následne si Ž slová preložia do *Slovníka SakoDJ*.

nahrávka: <https://drive.google.com/file/d/1Fw93wm8Dwtng4hWsETUKDQNCf4j5pCEB/view?usp=drivesdk>

prepis nahrávky a odpovede: b – banán, p – palec, m – mačka, v – vlak, r – ryba, z – zajac, s – slnko, f – fixka

Čítajte. Hovorte, aké sú to hlásky: b – obojaká spoluhláska, č – mäkká spoluhláska, á – dlhá samohláska, f – obojaká spoluhláska, t – tvrdá spoluhláska, m – obojaká spoluhláska, ě – mäkká spoluhláska, ž – mäkká spoluhláska, j – mäkká spoluhláska, ä – krátka samohláska, u – krátka samohláska, z – mäkká spoluhláska, ch – tvrdá spoluhláska, ie – dvojhláska, dž – mäkká spoluhláska

cvičenie 35 Ž si precvičujú počutie r a í. Zvýrazňujú ich farebne. (Ž môžu cvičenie počúvať aj samostatne po naskenovaní zeleného QR kódu na strane 10.)

nahrávka: <https://drive.google.com/file/d/1hzAld30LlevAFFvIwjaMasobewFO7qn2/view?usp=drivesdk>

prepis nahrávky a odpovede: r – vrba, í – stĺp

cvičenie 36 Ž si precvičujú čítanie slov zo strán 9 a 10. Pred čítaním si môžu nahrávky znova vypočuť.

cvičenie 37 Ž si precvičujú počutie *a* a *ä*. (Ž môžu cvičenie počúvať aj samostatne po naskenovaní tyrkysového QR kódu na strane 11.)

nahrávka: https://drive.google.com/file/d/1qSYlpSOGXsNT_1wZFLZ0O2cSLwj5i1PN/view?usp=drivesdk

prepis nahrávky a odpovede: mäso, päť, päta, malá, smädna, mama, pamäť, kaša, mäkké, papier, deväť, babka, pätnásť, veľké, slabá

cvičenie 38 Ž si precvičujú počutie *o* a *ô*. (Ž môžu cvičenie počúvať aj samostatne po naskenovaní ružového QR kódu na strane 11.)

nahrávka: https://drive.google.com/file/d/1wyjDfr8NeWY_4UA9mmHLog96UOKbxCiW/view?usp=drivesdk

prepis nahrávky a odpovede: môj, moje, stolička, stôl, môžem, mohol, dôležitá, položiť, košík, kôš

cvičenie 39 Ž si precvičujú výslovnosť *spoluhlások*. (Ž môžu cvičenie počúvať aj samostatne po naskenovaní oranžového QR kódu na strane 11.)

nahrávka: https://drive.google.com/file/d/1b_sttHgig-ax-nMrE4eCW09KVP_56VKq/view?usp=drivesdk

cvičenie 40 Ž si precvičujú počutie *spoluhlások*. (Ž môžu cvičenie počúvať aj samostatne po naskenovaní zeleného QR kódu na strane 11.)

nahrávka: <https://drive.google.com/file/d/1s1QAfMdBgAZu30pL1fo9aGhh8xkZmX5M/view?usp=drivesdk>

prepis nahrávky a odpovede: hora, chorá, chladný, hladný, chýbať, hýbať, kľb, kľbko, jablko, jablk, osol, osol, kľúč, lúč, bolia, polia, zapálené, zabalené, srdce, srdc, vrak, vlak, lieky, rieky, nosiť, nosič, niť, nič, koza, koža

Slová, ktoré majú Ž z lekcie ovládať sú nasledovné: *auto, bábätko, babka, banán, ceruzka, citrón, cudzia, cudzí, cudzie, čaj, čierna, čierny, čierne, dievča, dom, električka, fixka, guma, hádzať, hus, hviezda, chlieb, jablko, kačka, koza, kôň, krava, ľad, lopta, mačka, medveď, miska, oko, pas, peniaze, pes, prasa, ryba, ryža, sliepka, slnko, stôl, syr, šach, tanier, tráva, tvár, tvar, ucho, ústa, vlak, zajac, zemiak, žaba*.

Tieto slová sa nachádzajú aj v *Slovníku SakoDJ*. Ostatné slová z lekcie na tejto úrovni **Ž nemusia ovládať**.

Skupina následne robí aktivity zamerané na fonetiku, ktoré sa nachádzajú v časti fonetika [*Pracovného zošita SakoDJ*](#) (na str. 280 – 302). Metodické materiály k PL sa nachádzajú na stránke [*Slovenčina ako druhý jazyk*](#) v priečinku *Materiály k fonetike*.

prvá lekcia – pre učiteľstvo

Metodické poznámky pre učiteľstvo k prvej lekcii v *Učebnici SakoDJ*:

Prvú lekciiu odporúčame preberať popri časti *slovenská abeceda*. Cvičenia z tejto časti je dôležité **striedať s cvičeniami z časti *slovenská abeceda***.

Ž si v priebehu lekcie prekladajú novú slovnú zásobu z *Učebnice* aj *PZ SakoDJ* do *Slovníka SakoDJ*.

Na začiatku kurzu alebo pri príchode nového dieťaťa do skupiny, pred tým, ako skupina začne preberať prvú lekciiu, je dôležité, aby sa Ž oboznámili so **základnými potrebami** (Potrebujem ísť na záchod. Som smädná/ý...). Obrázky so základnými potrebami sa v *Učebnici SakoDJ* nachádzajú na strane 113. **Komunikačné karty – základné potreby** sú dostupné na stránke [Slovenčina ako druhý jazyk](#) v priečinku *Materiály k prvej lekcii učebnice Slovenčina ako druhý jazyk*. U ich nastrihá a dá v triede / v škole k dispozícii pre Ž ako *komunikačné karty*, aby pomocou nich mohli komunikovať svoje potreby v triede aj keď ešte neovládajú jazyk alebo ho nevedia bez strachu používať.

Napriek tomu, že žiaci a žiačky môžu na komunikovanie základných potrieb využívať komunikačné karty, kým ich potrebujú, je dôležité, aby si zároveň precvičovali, ako ich vyjadrí slovami, aby časom karty nepotrebovali. Na precvičenie toho, ako vyjadriť svoje základné potreby možno v triede využiť rôzne didaktické hry. Napríklad:

Pantomímu – Ž si v skupine postupne vyberajú karty s potrebami, potreby znázorňujú pomocou pantomímy, zvyšok triedy vyslovuje potrebu. Pre jednoduchšiu verziu môžu mať Ž karty s potrebami pri hádaní pred sebou alebo Ž, kt. si karty s potrebami, potreby vyslovia a Ž, kt. hádajú, potreby zahrajú. V prípade tejto hry je dôležité, aby sa Ž cítili bezpečne. Preto, ak Ž nechce hrať pantomímu, môže potrebu napr. nakresliť alebo Ž môžu hrať vo dvojiciach, poprípade hrajú s pomocou U.

Pexeso v priestore – U rozmiestni po triede karty s obrázkami obrázkom dole. Karty s pomenovaním potrieb rozdá Ž. Následne po jednom chodia Ž k obrázkovým kartám. Vždy jednu kartu zoberú a povedia potrebu na obrázku. Ž, kt. má kartu s pomenovaním potreby prečíta potrebu a Ž karty spárujú. Hru možno upraviť na veľa spôsobov. Napr. všetky karty sú otočené písanou/kreslenou stranou dole a Ž ich postupne berú a otáčajú. Komunikujú prostredníctvom vyslovovania potrieb na kartách.

Pohybový diktát – U rozmiestni v priestore karty s pomenovaním potrieb bielou stranou hore a Ž ich postupne berú a diktujú zvyšku skupiny. Ž píše, čo počujú. Následne si skupina spoločne skontroluje, či Ž vety napísali správne. Jedna z možností je, písať vety na tabuľu podľa toho, čo Ž zo svojich zápisov diktujú. Vety na tabuli spoločne skupina opravuje a Ž si ich opravujú v zošite. Na opravu používajú inú farbu. V prípade aktivity je dôležité vytvoriť bezpečný priestor, aby sa Ž učili, že chyby sú prirodzená súčasť učenia.

K hrám sa odporúčame vracieť počas školského roka.

str. 12

cvičenia 1, 2 Ž hľadajú slová z obrázkov v slovníku (napr. [slovníky.lingea.sk](#)). Slová si do učebnice zapisujú ceruzkou v slovenčine. Skupina si následne skontroluje správnosť slov a ak treba, Ž si opraví slová, v ktorých mali chyby.

U sa môže Ž následne pýtať, ako povedia slová na obrázkoch vo svojich jazykoch. Na pochopenie jednotného a množného čísla predovšetkým v prípade Ž z neslovanských

prvá lekcia – pre učiteľstvo

jazykových prostredí, si môžu Ž ukázať, ako vyjadrujú jednotné a množné číslo vo svojich jazykoch a porovnať so slovenčinou. Ž si slová následne preložia do *Slovníkov SakoDJ*.

odpovede: okno/okná, lampa/lampy, Slovensko/Slovenská, stolička/stoličky, ceruzka/ceruzky, zošit/zošity, pero/perá, pravítko/pravítka

cvičenie 3 Ž vyfarbia stôl.

str. 13

cvičenie 1 Ž počúvajú inštrukcie, ktoré môžu dostať v triede. Následne ich čítajú a píšu vo svojom jazyku. Pre lepšie zapamätanie môžu Ž aktivity pri čítaní jednotlivých inštrukcií hrať/robiť. U tak môže zároveň kontrolovať, či Ž inštrukciám v skutočnosti rozumejú. Pri preklade do vlastného jazyka môžu Ž použiť slovník alebo prekladač. Následne si Ž nájdú v prekladovom slovníku, čo znamená *prosím* a *slušne*. Skupina si môže ukázať, ako sa v jednotlivých kultúrach slušne vyjadruje inštrukcia – či už pomocou slova alebo gesta. Na zopakovanie inštrukcií prejdú Ž na didaktickú hru (2. QR kód)

nahrávka: https://drive.google.com/file/d/1yW-wVwtAZXC2cJ_Nqqa2b5AM-DXQHSa-/view?usp=drivesdk

Didaktická hra: <https://wordwall.net/resource/95324749/sloven%C4%8Dina-ako-druh%C3%BD-jazyk/in%C5%A1trukcie-v-triede>

Skupina si pomocou tabuľky vysvetlí, čo je jednotné a množné číslo. A rozkazovací spôsob. Možné aktivity na lepšie pochopenie gramatiky:

Ž si môžu spoločne vytvoriť viacjazyčný výučbový plagát s príkladmi vo viacerých jazykoch a umiestniť na viditeľné miesto v triede.

U môže však vytvoriť aj viacjazyčný pracovný list s jazykmi Ž, v ktorom si Ž vyznačia, ako v rôznych jazykoch tvoria množné číslo alebo rozkazovací spôsob, aby lepšie pochopili systém a význam.

Napr.

Čítaj inštrukciu. Použi množné číslo.

slovenčina: Počúvaj. Počúvaj**te**.

ukrajinčina: Послухай.

vietnamčina: Hãy lắng nghe!

angličtina: Listen.

Následne skupina robí aktivity s *inštrukcie v triede – karty pre U*. Karty a hry sú na stránke [Slovenčina ako druhý jazyk](#) v priečinku *Materiály k prvej lekcii učebnice Slovenčina ako druhý jazyk*.

Ako pomôcku pre Ž odporúčame do triedy vytlačiť a umiestniť *plagát – inštrukcie v triede*. Plagát slúži ako pomôcka pre Ž ale aj U, aby vedeli, ktoré inštrukcie Ž poznajú a ako presne ich poznajú, keďže predovšetkým zo začiatku je dôležité používať rovnaké inštrukcie, aby sa Ž cítili bezpečne.

Plagát je na stránke [Slovenčina ako druhý jazyk](#) v priečinku *Materiály k prvej lekcii učebnice Slovenčina ako druhý jazyk*. Každú časť plagátu treba vytlačiť na papier veľkosti A3, časti zlepiť a vytvoriť tak plagát vo veľkosti A2.

cvičenie 2 Ž píše inštrukcie v jednotnom a množnom čísle. Opakujú si inštrukcie a zároveň si precvičujú tvorbu množného čísla rozkazovacieho spôsobu.

odpovede: Postav sa. Postavte sa. Otvor si knihu. Otvorte si knihu. Zatvor knihu. Zatvorte knihu. Čítaj. Čítajte. Píš. Píšte. Nakresli. Nakreslite. Prihlás sa. Prihláste sa. Opýtaj sa. Opýtajte sa. Počúvaj. Počúvajte. Pozri sa. Pozrite sa. Pod' sem. Pod' te sem.

cvičenie 3 Ž dopĺňujú ďalšie inštrukcie v jednotnom a množnom čísle. Tieto inštrukcie netreba robiť na začiatku, možno sa k nim vracieť postupne a dopĺňať ich, keď sa vyskytnú v zadaniach.

cvičenie 4 Na lepšie pochopenie, kedy používame jednotlivé pozdravy, si možno zahrať scénu alebo nakresliť časť dňa, kedy ich používame. Možno si vysvetliť, čo znamená večer, ráno, deň a noc. Ž si zapíše pozdravy vo svojich jazykoch.

Vzhľadom na to, že pozdravy sú dôležitá súčasť každej kultúry, je vhodné prejsť záujem o to, ako sa zdraví v kultúrach Ž. Skupina si môže okrem slovenských pozdravov povedať a ukázať, ako sa zdravia k jazykoch a kultúrach Ž. Zvyšok skupiny môže skúsiť jednotlivé pozdravy zopakovať.

cvičenie 5 Ž skladajú pozdravy z písmen. Pozdravy si následne Ž preložia do *Slovníkov SakoDJ*.

odpovede: dobrý deň, dovidenia, dobrý večer, čau, dobré ráno, dobrú noc, pekný deň

cvičenie 6 Ž počúvajú a čítajú texty. Následne si v tabuľke prejdú otázky a vysvetlia, čo znamená otázka, odpoveď, pýtať sa, čo znamenajú jednotlivé otázky a odpovede. Na čo sa pýtame, si možno vysvetliť pomocou scény alebo obrázkov, či iných pomôcok. Napr. Pri otázke odkiaľ si možno použiť mapu či atlas. Ž môžu použiť prekladový slovník, ak niečomu nerozumejú. Ž si následne otázky aj s odpoveďami o sebe zapíšu do zošitov v slovenskom aj vo vlastnom jazyku.

Vzhľadom na to, že pri viacerých otázkach potrebujú Ž použiť **čísla**, odporúčame **prejsť na stranu 29 a predstaviť im čísla do 20**. Čísla možno trénovať napríklad pomocou viacerých hracích kociek, ktoré Ž hádžu a hovoria hodené čísla. (Keď budú Ž hovoriť o ročníku alebo triede do ktorej chodia, je v poriadku, ak zatiaľ hovoria základné číslovky. Napríklad. Chodím do päť A triedy. Alebo iba Päť A.)

nahrávka: <https://drive.google.com/file/d/1mrmaDyvY2RETxcTfebXjniljoxoaNfPF/view?usp=drivesdk>

cvičenie 7 Skupina si vysvetlí nové slová v triede. Ž sa bližšie a konkrétnejšie zoznamujú s kategóriou menného rodu v slovenčine. Pri vysvetľovaní odporúčame použiť a *Gramatickú príručku SakoDJ* (str. 8 – 10) a slovník (napr. internetový slovník Lingea) a ukázať Ž, ako je pomenovaný rod a jednotlivé rody v ich jazyku. U môže spolu so Ž vytvoriť pomôcku a spolu si ukážu, čo v ich jazyku môže vyjadriť slovenskú kategóriu rodu.

Pre Ž, ktorých materinské jazyky túto kategóriu nemajú, ide o ťažko pochopiteľný koncept. Preto, ak je k dispozícii osoba (napríklad osoba, ktorá poskytuje psychosociálnu podporu alebo komunitný pracovník / komunitná pracovníčka), ktorá rodu v slovenčine rozumie, je vhodné ju zapojiť a poprosiť o pomoc pri vysvetlení v jazyku žiakov a žiačok.

Po cvičení možno začať robiť cvičenia 1 a 2 pracovného listu *písanie* v *PZ SakoDJ* na stranách 23 a 24.

cvičenie 8 Ž do tabuľky doplnia informácie z textov na stranách 17 a 18.

odpovede: Nazar, z Ukrajiny/Ukrajina, 15 rokov, žiak, Alex, Rakúsko, 14 rokov, žiačka, Lily, z Maroka/Maroko, 10 rokov, žiačka, Dung, Z Vietnamu/Vietnam, učiteľ.

Pracovný list *štáty, obyvateľstvo jazyky* je súčasťou *Pracovného zošita SakoDJ* (str. 5 – 12). Metodika a ďalšie materiály k PL sú na stránke [Slovenčina ako druhý jazyk](#) v priečinku *Materiály k prvej lekcii učebnice Slovenčina ako druhý jazyk*.

cvičenie 9 Skupina si vysvetlí a pripomenie, čo znamenajú slová *pýtať sa, odpovedať, otázka, odpoveď*. Následne Ž počúvajú a čítajú otázky a odpovedajú o sebe. Ak Ž odpovede na niektoré otázky nevedia, U im s odpoveďami pomôže. K opakovaniu otázok a odpovedí je dôležité v rámci kurzu pomocou rôznych aktivít priebežne vracieť.

nahrávka: https://drive.google.com/file/d/1BUvhR6UCv7lpJBBUvionYwx7BdYv_1UH/view?usp=drivesdk

cvičenie 10 Ž počúvajú nahrávku a trénujú si výslovnosť. Nahrávku môže U zastavovať po jednotlivých vetách, ktoré Ž následne opakujú.

nahrávka: <https://drive.google.com/file/d/1HIA3A95BZnoyqVqMyZHDOfnJdvb-BM-K/view?usp=drivesdk>

cvičenie 11 Ž podľa vzoru v cvičení 10 a odpovedí v cvičení 9 píše text o sebe.

cvičenie 12, 13, 14 U rozdelí Ž do menších skupín (po 2 – 4) a Ž postupne a pomaly v skupine čítajú svoje texty. Zvyšok skupiny si o Ž, kt. čítajú texty o sebe, zapisuje poznámky. (Pred aktivitou si to možno názorne ukázať napríklad pri predstavení U.) Ž si následne vyberú jednu z osôb, ktoré sa v ich skupine predstavovali a podľa príkladu v cvičení 14 a svojich poznámok o nej napíšu text.

On-line hry:

<https://wordwall.net/sk/resource/95361443/sloven%C4%8Dina-ako-druh%C3%BD-jazyk/predstavujeme-sa>

<https://wordwall.net/sk/resource/95361735/sloven%C4%8Dina-ako-druh%C3%BD-jazyk/predstavujeme-sa-nap%C3%AD%C5%A1-%C4%8Do>

<https://wordwall.net/sk/resource/118278879?wwmethod=link>

Hry môžu Ž hrať doma v rámci opakovania učiva. Pre kontrolu si môže U v aplikácii vytvoriť vlastnú kópiu hry a zadať Ž hru na svojom konte.

Následne hrajú Ž vo dvojiciach alebo trojiciach *rolovú hru – predstavujeme sa*, ktorá je dostupná na stránke [Slovenčina ako druhý jazyk](#) v priečinku *Materiály k prvej lekcii učebnice Slovenčina ako druhý jazyk*. Každá žiačka a každý žiak dostane jednu kartu osoby (zo štyroch), ktorú bude v rolovej hre hrať podľa „vizitky“ na spodnej časti každej z rolových hier. Ž následne vo dvojiciach alebo trojiciach vedú rozhovory podľa kariet.

cvičenie 15 Skupina si názorne alebo v GP na strane 17 ukáže, čo jednotlivé osobné zámená znamenajú, ak Ž niektorým zámenám na základe ukážky nerozumejú, vyhľadajú si ich v slovníku. Zámená si následne zapíšu do cvičenia.

Skupina si môže vyrobiť ako pomôcku do triedy plagát. Ten môže obsahovať aj zámená v jazykoch Ž.

cvičenie 17 Skupina si pomocou príkladov vysvetlí, čo znamená sloveso byť – U môže uviesť niekoľko príkladov jednoduchých viet. Ž si môžu následne sloveso preložiť do svojho jazyka pomocou prekladového slovníka. Skupina následne pracuje s kartami *osobné zámená – karty a slovesá – prvá lekcia – karty – pre U*¹⁰ (s tvarmi slovesa byť a nebyť na str. 2), ktoré sú dostupné na stránke [Slovenčina ako druhý jazyk](#) v priečinku *Materiály k prvej lekcii učebnice Slovenčina ako druhý jazyk*. A spája slovesá so zámenami. Ž budú pravdepodobne vedieť niektoré tvary spojiť so správnym zámenom na základe vzorových viet od U alebo predošlých strán v knihe. Vyčasované slovesá sa nachádzajú aj v *GP SakoDJ* na strane 57, s ktorou môžu pracovať. Následne si Ž napíšu správne tvary do *Učebnice* – si/je/sme/ste/sú a nie som / nie si / nie je / nie sme / nie ste / nie sú. U skontroluje, či si Ž zapísali správne tvary, ak nie, na chybu ich upozorní podčiarknutím, Ž si ju opraví samostatne. Následne si Ž slovesá zapíšu do *Zoznamu slovies* (ZS), ktorý je dostupný na stránke [Slovenčina ako druhý jazyk](#).

Tvary slovies je dôležité si následne opakovať pomocou cvičení alebo didaktických hier. Návrhy na hry sa nachádzajú v materiáli *slovesá – prvá lekcia – pre U*, ktorý je tiež dostupný v priečinku *Materiály k prvej lekcii učebnice Slovenčina ako druhý jazyk*.

cvičenia 17 a 18 Ž sa učia význam základných zdvorilostných fráz. Možno si ich precvičiť pomocou scénok v triede.

nahrávka 17: https://drive.google.com/file/d/1_Aoa_R-B0NeWlc8DjghSw0V8_Dc_YypT/view?usp=drivesdk

nahrávka 18: https://drive.google.com/file/d/1vRhHIRJi_iqMnc0ETpz0E-bxUqxIXtXo/view?usp=drivesdk

odpovede: 17 Nech sa páči. / Na zdravie. / Ďakujem. 18 Dobrú chuť. / Na zdravie!

cvičenie 19 Skupina počúva nahrávku a číta vety. Následne podľa emotikonov doplní výborne, dobre a zle. Na overenie, že Ž rozumejú, čo otázka *Ako sa máš* a odpovede *Mám sa výborne/dobre/zle* znamenajú, sa U opýta, ako ich povedia vo svojom jazyku. Ak nevedia, môžu použiť slovník alebo prekladač.

nahrávka: <https://drive.google.com/file/d/1zyYr45xzVV6wJV54RYA76cu9G12YBSU7/view?usp=drivesdk>

Vzhľadom na dôležitosť schopnosti hovoriť o svojich emóciách, sa Ž učia na tomto mieste prídavné mená pomenúvajúce základné emócie. Skupina pracuje s aktivitami z materiálu *prídavné mená – emócie – pre U* a skupina následne prejde na strany 13 – 14 v *PZ SakoDJ*. Ž si novú slovnú zásobu preložia do *Slovníka SakoDJ*. K emóciám sa skupina vracia počas kurzu napríklad na ranných kruhoch.

cvičenie 20 Skupina pracuje s kartami slovies volať sa a mať z materiálu uvedeného v cvičení 19. Ž si môžu pomôcť *GP SakoDJ* na strane 58. Následne vyplnia tabuľky a slovesá si preložia do ZS.

cvičenie 21 **odpovede:** sa volám / sa má / sme / máš / nie sú / sa voláte / je

Následne skupina pracuje s tabuľkou *tvary slovies – prítomný čas*, Ž sa začnú postupne učiť, ako v slovenčine tvoríme tvary slovies v prítomnom čase. Ž si môžu sako pomôcku vyrobiť viacjazyčný plagát so zakončeniami slovesných tvarov v prítomnom čase. Tvary v slovenčine doplnia o tvary vo svojich jazykoch. Napr. robím – я роблю – tôi đang làm – I am working / I work – أنا أعمل – 我正在做

¹⁰ Karty slovies sa nachádzajú aj v *Učebnici SakoDJ* na str. 110 – 112.

prvá lekcia – pre učiteľstvo

On-line hry:

<https://wordwall.net/sk/resource/95368833?wwmethod=link>

<https://wordwall.net/sk/resource/95369100?wwmethod=link>

<https://wordwall.net/sk/resource/95369395?wwmethod=link>

Skupina môže po prebratí časovania slovies začať s PL *slovesá* v PZ SakoCJ na stranách 29 – 36.

Metodický materiál a ďalšie materiály (*slovesá – prvá lekcia – pre U* a *slovesá – prvá lekcia – karty – pre U*) k slovesám sú na stránke [Slovenčina ako druhý jazyk](#) v priečinku *Materiály k prvej lekcii učebnice Slovenčina ako druhý jazyk*. S materiálmi pracuje skupina postupne počas lekcie.

Ja, ty, ona, on, ono... sú *osobné zámená*. – Ž pracujú s *Učebnicou SakoDJ* a *GP SakoDJ*.

cvičenie 22 odpovede: Ona, Ty, Oni/Ony, Oni, Vy, Ja, Vy, Ja

cvičenie 23 Ž počúvajú a trénujú si správnu výslovnosť. Nemusia rozumieť každému slovu v texte, ale obsahu. Nové slovesá sú zvýraznené. Pri ich preklade pracujú Ž samostatne s prekladovým slovníkom a ZS (aby zistili neurčitky slovies). Následne sa môžu podeliť o preklady slov vo svojich jazykoch.

nahrávka: <https://drive.google.com/file/d/16XbZrKfrRlPmfMuAiHq38BGyrKBg43pl/view?usp=drivesdk>

cvičenie 24 odpovede: a. Volá sa Kirsi Heikkinen. b. Má tridsať/30 rokov. c. Je z Fínska. d. Desať/10 rokov žije na Slovensku. / Žije na Slovensku desať/10 rokov. / Na Slovensku žije desať/10 rokov. e. Hovorí po fínsky, anglicky, slovensky. f. Má rada knihy, deti, kvety a stromy, plávanie a bicyklovanie. (V prípade menej pokročilých skupín možno otázku vynechať. Alebo urobiť spolu.) g. Učí ľudí po fínsky. / Učí. / Je učiteľka. (V prípade menej pokročilých skupín možno otázku vynechať. Alebo urobiť spolu.) h. Býva v Bratislave (na Kozej ulici).

Význam spojenia mať rada/rád je znázornený na nasledujúcej strane.

Následne Ž prejdú na PL *slovesá – časovanie, jednotné číslo* v PZ SakoCJ na stranách 15 – 16.

cvičenie 25 Ak Ž niektoré otázky nevedia doplniť, môžu si ich po dokončení cvičenia overiť v cvičení 24. odpovede: a. Ako, b. Odkiaľ, c. Koľko, d. Kde, e. Čo, f. Koľko, g. Aké, h. Ako, ch. Akými

Otázky a odpovede si skupina precvičuje na vyučovaní napr. pomocou scénok alebo hier (napr. pexeso v priestore), skladaním viet, dopĺňaním slov na nastrihaných kartičkách do viet na tabuli a pod.

On-line hry:

<https://wordwall.net/sk/resource/95527944?wwmethod=link>

<https://wordwall.net/sk/resource/95529534?wwmethod=link>

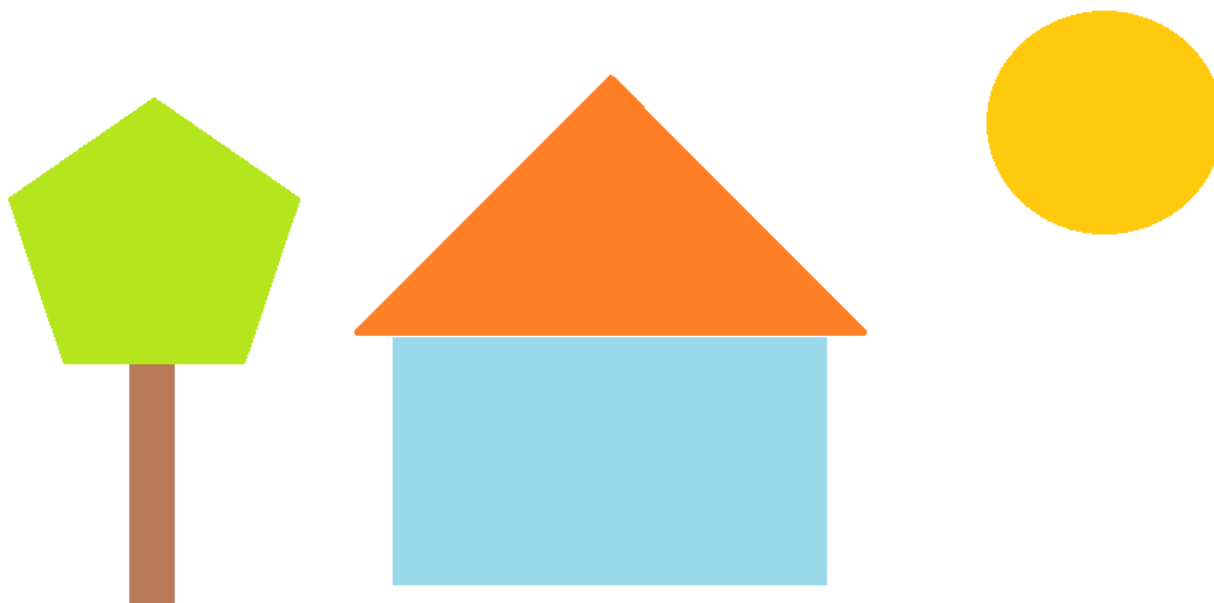
Vzhľadom na to, že menný rod je kategória, ktorú sa musia Ž v slovenskom jazyku učiť používať a odvíja sa od nej správne skloňovanie, aj porozumenie jazyka, Ž pracujú s rodmi už na tejto úrovni. V sérii sú rody kódované farebne: ženský rod je značený ružovou farbou, mužský rod je značený modrou farbou a stredný rod je značený zelenou farbou. Zároveň sa Ž učia prídavné mená spolu s príslušnými ukazovacími zámenami – ten, tá, to (podobne ako s členmi v nemeckom jazyku), neskôr s prídavnými menami v správnom tvare. Rod podstatných mien sa väčšinou v prekladových

slovníkoch nenachádza, preto je dôležité, aby sa Ž učili používať aj ďalšie príručky (v tomto prípade Slovník súčasného slovenského jazyka na stránke Jazykovedného ústavu Slovenskej akadémie vied). Takýmto spôsobom sa Ž učia väčšej samostatnosti. U môže túto zručnosť podporiť okrem používania príručiek či povzbudzovania Ž, aby využívali príručky pri cvičeniach, čítaní či tvorbe textov, aj rôznymi hrami. Napr. na zahriatie na začiatku hodiny zadá U žiactvu niekoľko slov, pri ktorých musia zistiť rod alebo vyčasovať nové sloveso s využitím príručiek JÚLŠ SAV a *GP SakoDJ*. Z aktivity možno urobiť napr. súťaž alebo Ž môžu za každú správnu odpoveď získať bod a pod.

cvičenia 26 a 27 Ž pracujú s textom v cvičení 24, slovníkmi a *GP SakoDJ* (str. 15).

odpovede: 26 (tie) kvety, (tie) knihy, (tie) deti, 27 zelený strom, pekný kvet, hrubá kniha, malé dieťa

Následne skupina prejde na PL *farby, smery, tvary* v *PZ SakoDJ* na stranách 17 – 18. Skupina robí cvičenia postupne. S tvarmi následne odporúčame pracovať aj na hodinách matematiky. Na upevňovanie farieb, smerov a tvarov možno využívať kreslenie a opis obrázkov, či skladanie obrázkov z vystrihnutých farebných tvarov. Ž si zároveň precvičujú tvorbu viet. Napr. Ž dostane jednoduchý obrázok vytvorený z farebných tvarov a zvyšku skupiny dáva pokyny, čo kresliť, obrázok môže aj opisovať, avšak Ž musia používať iné tvary – v strede, vpravo, vľavo. Skupina obrázkov kreslí alebo skladá z farebných tvarov. Obrázok môže dávať napr. pokyny. Nakresli modrý obdĺžnik dole v strede. Nakresli na štvorec oranžový trojuholník... Je úplne prirodzené, že Ž pri opise robia chyby alebo potrebujú pomoc od U.

cvičenie 28 Ž pracujú s prekladovým slovníkom, *GP SakoDJ*, príslušnými kartami *osobné zámená – karty* a *slovesá – prvá lekcia – karty – pre U* (s tvarmi slovesa byť a nebyť na strane 2), ktoré sú dostupné na stránke [Slovenčina ako druhý jazyk](#) v priečinku *Materiály k prvej lekcii učebnice Slovenčina ako druhý jazyk* a ZS.

odpovede: žijem/nežijem, žiješ/nežiješ, žijeme/nežijeme, žijete/nežijete, žijú/nežijú; hovorím/nehovorím, hovoríš/nehovoríš, hovorí/nehovorí, hovoríme/nehovoríme, hovoríte/nehovoríte;

prvá lekcia – pre učiteľstvo

robím/nerobím, robíš/nerobíš, robíme/nerobíme, robíte/nerobíte, robia/nerobia; bývam/nebývam, bývaš/nebývaš, býva/nebýva, bývame/nebývame, bývate/nebývate

cvičenie 29 Ž chodia po triede a spolužiakov a spolužiačok sa pýtajú otázky z tabuľky. Otázky sa pýtajú v druhej osobe. Ideálne je, aby sa nepýtali žiactva, ktorého sa pýtali v cvičeniach 12 a 13. Ž môžu používať prekladový slovník.

V rámci aktivity si treba pripomenúť, čo znamenajú slová meno, vek, štát a adresa. Možno sa vrátiť k tabuľke na strane 18. Je dôležité, aby Ž vedeli, čo slová znamenajú, lebo v reálnom živote budú často vyplňať rôzne dokumenty a dotazníky.

Po cvičení možno prejsť na PL *kariéra – osobný dotazník* v PZ SakoDJ na str. 37 a 38. Metodické poznámky k PL sa nachádzajú na stránke [Slovenčina ako druhý jazyk](#) v priečinku *Portfólio žiaka a žiačky*.

cvičenie 30 Ž počúvajú a čítajú predstavenie Alenky. Pri preklade textu používa skupina mapu, na ktorej si ukazuje miesta, ktoré Alenka spomína, a prekladový slovník. Nové slová si Ž preložia do Slovníka SakoCJ

nahrávka: <https://drive.google.com/file/d/1b9Mea7yLNvi8zb3mHZdY9jOQFTSIfc6M/view?usp=drivesdk>

cvičenie 31 Skupina si vysvetlí alebo nájde v slovníku, čo je pravda, čo znamená *iba* (podľa vysvetlenia v elipse nižšie) a že vie po fínsky znamená to isté ako hovorí po fínsky. Ž odpovedajú podľa cvičenia 30.

odpovede: nie, nie, nie, áno, nie

cvičenie 32 Ž sa učia tvoriť zložitejšie texty podľa predlohy, rozdiel medzi slovesnými tvarmi v rôznych osobách a upevňujú si nadobudnuté učivo. Ž si vyberú iba jednu osobu z cvičenia 29. Po napísaní textov, ich U skontroluje a podčiarkne, čo si majú Ž opraviť. Ž si text alebo vety následne prepíšu správne. Opravené časti farebne zvýraznia.

Dôležité: U podčiarkuje iba to, čo si Ž už majú vedieť opraviť. Ak má Ž v texte veľa rôznych chýb, U sa sústreďí iba na niektoré z druhov chýb. Napr. ak Ž konzistentne používa v texte nesprávnu osobu, treba sa sústreďiť na opravenie slovesných tvarov. Dôležité sú však aj veľké písmená a bodky za vetou. K najčastejším chybám sa skupina vráti a pracuje na nich.

cvičenie 33 odpovede: Žijeme, hovorím, nehovorí, nehovorí, bývajú, bývam, robím

cvičenie 34 S číslami do 20 pracujú Ž už od cvičenia 6.

odpovede: nula, tri, päť, deväť, jedenásť, štrnásť, šesťnásť, osemnásť, dvadsať

cvičenie 35 odpovede: štyridsať, sedemdesiat, osemdesiat, sto

cvičenie 36 odpovede: 22, tridsaťšesť, štyridsaťdeväť, 54, osemdesiatpäť, 200, štyristo, štyristoštyridsaťštyri

Po cvičeniach možno prejsť na PL *čísla* na str. 39 a 40 v PZ SakoDJ. Následne sa treba k opakovaniu čísel pravidelne vracieť. Čísla a matematické pojmy by sa však mali Ž primárne učiť predovšetkým na hodine matematiky. Ako pomôcku možno využiť [Matematický slovníček pre žiačky a žiakov 2. stupňa ZŠ](#) (autorka: Nadiia Honchar).

cvičenia 37 a 38 Skupina najprv pracuje s prvými tromi stranami materiálu *škola, školské pomôcky – pexeso*¹¹ a s pomocou použitia prekladového slovníka spája slová s obrázkami. Ž nemusia vyhľadávať rod slov, zistia ho z pexesa. Slová spolu so zámenami ten, tá alebo to si následne zapíšu do cvičenia. Ž si následne preložia novú slovnú zásobu do *Slovníka SakoDJ*.

odpovede: Toto je trieda. 1. lampa, 2. dvere, 3. hodiny, 4. rozvrh hodín, 5. tabuľa, 6. mapa, 7. stôl, 8. stolička, 9. okno, 10. skriňa

Následne môžu Ž označiť nábytok a ďalšie veci z cvičenia vo vlastnej triede slovenskými slovami (spolu so zámenami). Napr. na tabuľu nalepia slovo tabuľa a pod. Označenie im pomáha učiť sa slovnú zásobu. Označenia z triedy postupne odstraňujeme.

cvičenie 39 Ž pracujú s materiálom *škola, školské pomôcky – pexeso*¹² (str. 3 – 5). Pri spájaní obrázkov a slov v pexese im pomáhajú slová v cvičení pod obrázkami. Ž si následne preložia novú slovnú zásobu do *Slovníka SakoDJ*.

odpovede: (to) pero, (tá) ceruzka, (tá) fixka, (tá) farbička, (tá) guma, (to) pravítko, (tie) nožnice, (tá) páska, (to) bielidlo, (ten) ruksak, (ten) peračník, (ten) papier, (to) strúhadlo, (ten) zošit, (to) lepidlo

nahrávka: <https://wordwall.net/sk/resource/95646902?wwmethod=link>

cvičenie 40 Ž pracujú so ZS a význam slovies sa snažia zistiť z kontextu obrázkov. Ak Ž niektorým slovám nerozumejú, skupina si ich znázorní pomocou skutočných školských pomôcok. Ž použijú slovník, až ak nerozumejú ani po znázornení. Ž si následne zapíšu novú slovnú zásobu do *Slovníka SakoDJ* a ZS.

odpovede: písať, kresliť, nosiť, gumovať, lepiť, písať, kresliť, strihať, písať, rysovať, lepiť, strúhať, nosiť, k slovesám vo svojom jazyku so Ž píšú aj preklad vo svojom jazyku.

Pre lepšie zapamätanie môžu Ž aktivity reálne vykonávať v triede.

cvičenie 41 odpovede: 2. lepidlo, 3. pero, 4. ruksak, 5. zošit, 6. pravítko, 7. farbička

Ž s vyššou úrovňou porozumenia slovenského jazyka môžu hrať hru:

<https://wordwall.net/resource/95536456?wwmethod=link>

cvičenie 42 odpovede: Peter rysuje. Jana kreslí. Kim píše. Jehor strihá. Sofiia gumuje.

Následne Ž pracujú so zvyšnými aktivitami materiálu *škola, školské pomôcky – pexeso*, stranami 25 – 28 v PL *písanie* a PL *veci v triede* (str. 19 – 20) v PZ *SakoDJ* a aktivitou *hľadanie rozdielov – v triede*¹³. Skupina môže hrať aktivitu **hľadanie rozdielov aj v realite**.

Pomôcky: veci, ktoré sa práve preberajú (napr. skutočné školské pomôcky – môže ich byť aj viac v rôznych farbách, – napr. červené nožnice, modré nožnice, fixky, strúhadlo), trieda / miestnosť, v ktorej je nejaký nábytok (stoličky, stoly... v prázdnej miestnosti to nebude fungovať), kartičky so slovesami, ktoré už Ž poznajú (Ž si ich žrebujú z tašky/čiapky).

¹¹ Na stránke [Slovenčina ako druhý jazyk](#) v priečinku *Materiály k prvej lekcii učebnice Slovenčina ako druhý jazyk*.

¹² Na stránke [Slovenčina ako druhý jazyk](#) v priečinku *Materiály k prvej lekcii učebnice Slovenčina ako druhý jazyk*.

¹³ Na stránke [Slovenčina ako druhý jazyk](#) v priečinku *Materiály k prvej lekcii učebnice Slovenčina ako druhý jazyk*.

Postup:

Na začiatku hry si dajú Ž všetko do tašiek (môžu si nechať zošit/slovník) a tašky si dajú na jedno miesto, kde sa s nimi nebude hýbať. U dá k dispozícii Ž pomôcky. A každ. Ž do miestnosti umiestni jednu alebo dve z nich niekde v triede alebo na určenom priestore. Potom skupina vyberie 2 Ž, kt. budú hľadať rozdiely. Zvyšok Ž si vyberie jednu z kariet so slovesami, aktivitu budú Ž na mieste napodobňovať (hrať pantomímu).

Keď je všetko pripravené (umiestnené predmety a Ž hrajú pantomímu), Ž, kt. budú hľadať rozdiely, dostanú 3 – 5 minút na to, aby si pozreli triedu. Keďže sa učia jazyk a neprecvičujú si pamäť, dostanú papier, na ktorý si môžu zapísať/nakresliť situáciu v triede (písať môžu vo svojom jazyku).

Ž, kt. budú hľadať rozdiely idú na 3 minúty za dvere, zvyšok ostane v triede. U si môže odfotiť stav triedy a potom povie Ž, aby urobili napr. 10 – 15 zmien v triede. (U určí, koľko môže každ. Ž urobiť zmien. Môžu sa premiestniť, zmeniť aktivitu, ktorú stvárňujú pantomímou, premiestniť stoly, stoličky, vymeniť predmety v triede (k dispozícii majú aj ďalšie predmety na výber) alebo dať predmet na iné miesto.

Potom sa vrátia Ž spoza dverí a opisujú, čo sa zmenilo. Môžu používať poznámky. Napr. Andrej behá. Na stole je guma. Dôležité je, aby hovorili, nie ukazovali. Následne možno aktivitu opakovať s inou dvojicou.

cvičenie 43 odpovede: Nie, nie sú to ceruzky. Sú to knihy. Nie, nie je to jahoda, je to ananás. Nie, nie je to ťava, je to ryba. Nie, nie je to guma, sú to hodiny.

Na precvičovanie záporných viet a slovesných tvaroch možno hrať podobnú hru s obrázkami z materiálu *slovesá – prvá lekcia – karty* spárovanými s kartami *osobné zámená – karty* alebo pomocou pantomímy.

Napr.

A: „Čítaš?“ B: „Nie, nečítaš. Beháš.“

cvičenie 44 Nie, nie je ráno. Je večer. Nie, neučí matematiku. Je maliar. / Učí výtvarnú výchovu (Ž ešte nemusia poznať slovo výtvarná výchova, ak ju nemajú v rozvrhu.) Nie, nežije vo Vietname. Žije na Slovensku. Nie, nebýva v Modre. Býva v Pezinku. Nie, nehovorí výborne po slovensky. Nehovorí veľmi dobre po slovensky. / Hovorí zle po slovensky. Nie, neučí sa po anglicky. Učí sa po slovensky.

cvičenie 45 Ž pri odpovedaní pracujú s *Učebnicou SakoDJ* a so *Slovníkom SakoDJ*.

odpovede: písmeno, otázka, noc, vec, pozdrav, lepidlo, štát, ruksak, strom

Následne si Ž skontrolujú, či majú preloženú slovnú zásobu z prvej lekcie v *Slovníku SakoDJ*. Ak nie, preklady si doplnia.

Následne môžu hrať šarády so slovnou zásobou z časti *slovenská abeceda* a z *prvej lekcie*. Pri šarádach jeden človek opisuje, znázorňuje alebo kreslí slovo a zvyšok háda, o ktoré slovo ide. Na tejto úrovni nebude Ž hovoriť celé vety a nepôjde o bezchybné vysvetľovanie. Podstatné je, aby si Ž trénovali túto kompenzačnú zručnosť.

Na precvičenie rozprávania možno hrať aktivitu *povedz mi o sebe – komunikačná aktivita*¹⁴.

cvičenie 46 Ž tvoria text podľa informácií v cvičení. Po napísaní textov, ich U skontroluje a podčiarkne, čo si majú Ž opraviť. Ž si text alebo vety následne prepíšu správne. Opravené časti farebne zvýraznia.

Následne prejdú Ž na PL *počúvanie – predstavujeme sa* v *PZ SakoDJ* na str. 21. Materiál pre U k PL sa nachádza na stránke [Slovenčina ako druhý jazyk](#) v priečinku *Materiály k prvej lekcii učebnice Slovenčina ako druhý jazyk*.

¹⁴ Na stránke [Slovenčina ako druhý jazyk](#) v priečinku *Materiály k prvej lekcii učebnice Slovenčina ako druhý jazyk*.

druhá lekcia – pre učiteľstvo

Metodické poznámky pre učiteľstvo k druhej lekcii v *Učebnici SakoDJ*:

Ž si v priebehu lekcie prekladajú novú slovnú zásobu z *Učebnice* aj *PZ SakoDJ* do *Slovníka SakoDJ* a slovesá si zapisujú do *Zoznamu slovíes*.

cvičenia 1, 2 odpovede: špagety, zmrzlina/zmrzlina, sneh, slnko/slnká, lopta/lopty, noc/noci, syr/syry, šaty, mlieko/mlieka teniska/tenisky/topánka/topánky, nohavice, čaj/čaje – pri slovách šaty a nohavice treba Ž upozorniť, že nemajú jednotné číslo, ale hovoríme o jednej veci

cvičenie 3 Ž vyfarbujú podľa seba.

cvičenie 4 Ž počúvajú a následne čítajú rozhovor. Následne si skupina vysvetlí, o čom je. Ž nemusia rozumieť každému slovu. Dôležité je vysvetliť si obsah rozhovoru. Ž môžu používať slovník na preloženie kľúčových slov a slovných spojení. Napr. učiteľka, triedna učiteľka, teraz, rok, dlho...

nahrávka: https://drive.google.com/file/d/14O0vT6dYjTn48O-r8_XroZWlUCPXn8Tb/view?usp=drivesdk

cvičenie 5 Ž čítajú rozhovor. Následne si skupina vysvetlí, o čom je. Ž môžu používať slovník na preloženie kľúčových slov a slovných spojení.

Slová z cvičení si skupina následne preloží do *Slovníkov SakoDJ*.

cvičenie 6 V prípade, že sa na škole používajú iné označenia predmetov, U na to Ž upozorní. A Ž sa oboznámi s názvami predmetov na škole.

odpovede: matematika, telesná výchova, zemepis/geografia, hudobná výchova, občianska výchova, chémia, dejepis, biológia, fyzika, výtvarná výchova, informatika

On-line hry:

<https://wordwall.net/resource/95588890?wwmethod=link> – skupina hrá v triede

<https://wordwall.net/resource/95588890?wwmethod=link>

<https://wordwall.net/resource/95586985?wwmethod=link>

Následne si skupina názorne na príkladoch vysvetlí, tykanie a vykkanie v slovenskom jazyku (komu tykáme a komu vykame, príklady tykania a vykkania vrátane pozdravov). Možno si pomôcť *GP SakoDJ* na str. 69.

cvičenie 7 odpovede: 1. vykajú, 2. tykajú

cvičenie 8 Ž pracujú s prekladovým slovníkom a slovnú zásobu si následne zapíšu do *Slovníkov SakoDJ*.

odpovede: v škole: učiteľ, učiteľka, kuchárka, školník, upratovač, spolužiak, riaditeľka; doma: sestra, rodina, babka, stará mama, brat

cvičenie 9 Ž môžu pracovať s prekladovým slovníkom alebo s jedným zo slovníkov na stránke JÚLŠ SAV. odpovede: dedko, starý otec, kuchár, školníčka, upratovačka, spolužiačka, riaditeľ

cvičenie 10 odpovede: upratovač, kuchárka, školník

Následujúca tabuľka je zatiaľ na pochopenie, že tvary v slovenskom jazyku sa menia podľa pádov. V prípade, Ž, kt. rozprávajú jazykmi, v ktorých sa tvary nemenia, je vhodné o pomoc pri vysvetľovaní

poprosiť osobu, ktorá hovorí materinským jazykom Ž a zároveň aspoň teoreticky rozumie skloňovaniu v slovenskom jazyku, ak škola s takou osobou spolupracuje. Ak škola s takou osobou škola nespupracuje, je možné v rámci rovesníckeho vyučovania o pomoc poprosiť Ž, kt. sú na škole už dlhšie a rozprávajú jazykom žiactva.

cvičenie 11 Aby Ž z neslovanských krajín alebo krajín, v ktorých sa formálnosť komunikácie prejavuje iným spôsobom, pochopili čo tykanie a vykanie v slovenčine znamená, možno o téme pomocou prekladača diskutovať. U sa môže pýtať Ž, ako v kultúre, z ktorej pochádzajú hovoria s mamou, otcom či súrodencami a ako hovoria s predavačom, učiteľkou a pod. Ž zo slovanských krajín alebo krajín, v ktorých odlišujú tykanie a vykanie, treba tiež priblížiť spôsob, akým si tykáme a vykáme na Slovensku. Môže sa to odrážať napríklad na pozdravoch (napr. ahoj~~te~~ alebo čau~~te~~ nie je vykanie) alebo na inej forme vykrania (napr. v nemeckom jazyku sa slovesá pri formálnej komunikácii nezhodujú s 2. osobou, ale s 3. osobou plurálu a v slovenčine nepoužívame veľké písmeno na začiatku Vy.) Ž si môžu následne vytvoriť plagát, ktorý im pomôže porozumieť tykaniu a vykaniu v slovenčine. Súčasťou plagátu môžu byť jazykové aj mimojazykové pomôcky.

odpovede: sa zhodujú s odpoveďami z cvičenia 11. Doma – tykanie a v škole – vykanie. Okrem spolužiakovi/spolužiačke.

cvičenie 12 Skupina si najprv prečíta slová v boxe. Následne počúva nahrávku. Ž môžu počúvať nahrávku 2 alebo viackrát podľa potreby. V menej pokročilých skupinách môže U zastavovať nahrávku napr. po každom dni. Následne si skupina skontroluje, či Ž rozvrh hodín doplnili správne. Až následne (z kontextu) si skupina preloží nové slová a preklady zapíše do *Slovníka SakoDJ*. Pokročilejšie skupiny môžu počúvať nahrávku ešte raz a skúsiť, či rozpoznajú aj iné slová (napr. slovesá kresliť, maľovať, spievať a cvičiť.)

nahrávka: https://drive.google.com/file/d/131ocU4gvz07XKNCDCLuUPX21fY8P_ZUG/view?usp=drivesdk

prepis nahrávky: Tak, toto je môj rozvrh hodín. V pondelok mám štyri hodiny. Prvú hodinu mám matematiku, druhú hodinu mám slovenčinu, tretiu hodinu mám geografiu, štvrtú hodinu mám výtvarnú výchovu. Tam kreslíme a maľujeme. V utorok mám prvú hodinu telesnú výchovu. Tam cvičíme. Druhú hodinu mám matematiku. Tretiu hodinu mám občiansku výchovu. Štvrtú hodinu mám informatiku. V stredu mám prvú hodinu slovenčinu. druhú hodinu mám chémiu. Tretiu hodinu mám dejepis. A štvrtú hodinu mám hudobnú výchovu. Tam spievame. Vo štvrtok mám prvú hodinu informatiku. Druhú hodinu mám dejepis, tretiu hodinu mám slovenčinu, štvrtú hodinu mám geografiu. A v piatok mám tiež štyri hodiny. Prvú hodinu mám biológiu, druhú hodinu mám výtvarnú výchovu, tretiu hodinu mám výtvarnú výchovu a štvrtú hodinu mám matematiku.

odpovede:

		druhá hodina		štvrtá hodina
			geografia	
utorok	telesná výchova	matematika		
streda		chémi	dejepis	
	informatika		slovenčina	
	biológia		výtvarná výchova	

cvičenie 13 Ž už viacero sloviess poznajú z predošlých aktivít, pri zvyšných použijú slovník.

odpovede: maľujeme, počítame, rysujeme, čítame, píšeme, cvičíme, spievame, hľadáme, oddychujeme

druhá lekcia – pre učiteľstvo

On-line hry:

<https://wordwall.net/sk/resource/95823523?wwmethod=link>

<https://wordwall.net/sk/resource/95823725?wwmethod=link>

<https://wordwall.net/sk/resource/95815945?wwmethod=link>

cvičenie 14 Slovesá na obrázkoch Ž už poznajú. Aktivita je zameraná predovšetkým na nácvik počúvania a upevňovanie slovnej zásoby, pravopisu a časovania slovies.

odpovede: Cvičí. Kreslí. Oddychuje. Píše. Učí sa. Varí. Spieva. Maľuje. Počíta. Rysuje. Upratujú. Učí. Hľadajú na mape.

nahrávka: <https://drive.google.com/file/d/1DyxuRkU6GGgjSLvGSYoNy3T7rYIS8hll/view?usp=drivesdk>

Skupina prejde na aktivity *rozvrh hodín – rolová hra* a *škola, slovesá – pexeso*, ktoré sú spolu s metodickým materiálom *rozvrh hodín – rolová hra – U* dostupné na stránke [Slovenčina ako druhý jazyk](#) v priečinku *Materiály k druhej lekcii učebnice Slovenčina ako druhý jazyk*. Pokročilejšie skupiny môžu prejsť na materiál PL *počúvanie – rozvrh hodín B* v *PZ SakoDJ* na str. 43 a 44. Materiály pre učiteľstvo k PL sú dostupné v rovnakom priečinku ako predošlé materiály.

Postupne možno začať pracovať aj s PL na priebežnú prácu *vyučovacie predmety – slovesá* (cvičenia 1 – 6 na stranách 83 – 85) a *slovesá* na stranách 87 – 94 v *PZ SakoDJ*¹⁵. PL *slovesá* robí skupina postupne pomedzi iné cvičenia do konca druhej lekcie.

cvičenia 16 a 17 odpovede: Jana – tu, toto, blízko Ben – tam, tamto, ďaleko

cvičenie 18 Pred cvičením si skupina zopakuje smery a predložky. Ž si cvičia čítanie s porozumením. Nahrávka im pomáha s výslovnosťou nových slov. Na konci si skupina cvičenie skontroluje a U kontroluje výslovnosť, ak si Ž potrebujú výslovnosť precvičiť, môžu si ju precvičovať s nahrávkou aj doma.

odpovede: babka, mama, sestra, brat, oco, dedko

nahrávka: https://drive.google.com/file/d/17SnFIFOVLo4zBH_yRT1DVbvTaBRwDkMq/view?usp=drivesdk

cvičenie 19 Ž pracujú so slovníkom a odpovede zisťujú z kontextu z cvičenia 18 a 19. Menej pokročilé skupiny alebo Ž robia cvičenie spolu s pomocou U. Skupiny a Ž, kt. majú porozumenie na vyššej úrovni robia cvičenie samostatne. V prípade niektorých kultúr je potrebné vysvetliť si rodinné väzby na rodokmeni (nachádza sa napr. v *PZ SakoDJ* na str. 48 a 52), lebo rôzne kultúry vnímajú rodinné vzťahy a blízkosť odlišne.

Na konci si skupina cvičenie skontroluje a U kontroluje výslovnosť, ak si Ž potrebujú výslovnosť precvičiť, môžu si ju precvičovať s nahrávkou aj doma.

odpovede: (ten) manžel, (tí) manželia, (tá) manželka, (tie) manželky, (ten) súrodenec, (tí) súrodenci, (tá) dcéra, (tie) dcéry, (ten) syn, (tí) synovia, (ten) brat, (tí) bratia, (tá) sestra, (tie) sestry, (tá) babka, (tie) babky, (ten) dedko, (tí) dedkovia, (tí) starí rodičia, (tá) vnučka, (tie) vnučky, (ten) vnuk, (tí) vnuci

¹⁵ Materiály pre U sa nachádzajú na stránke [Slovenčina ako druhý jazyk](#) v priečinku *Materiály k druhej lekcii učebnice Slovenčina ako druhý jazyk*.

nahrávka: https://drive.google.com/file/d/1iUmti_A6rwl0inh0mdJcMNAkqhyJM8e_/view?usp=drivesdk

On-line hry:

<https://wordwall.net/resource/95890704?wwmethod=link>

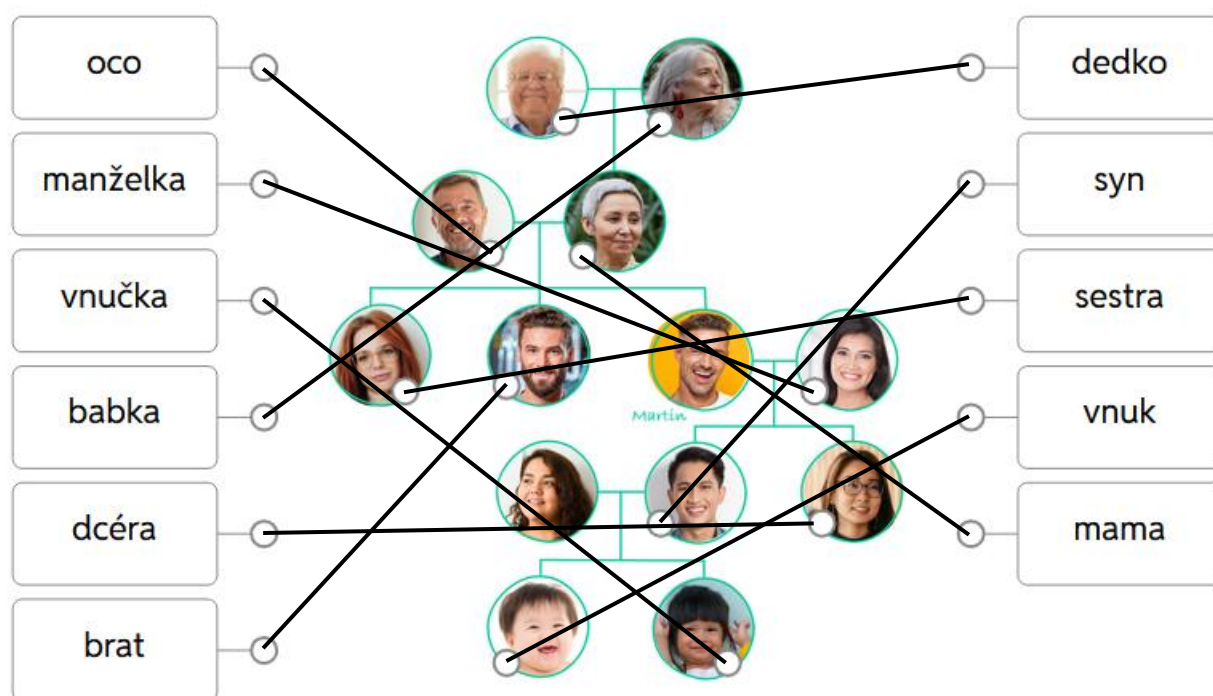
<https://wordwall.net/sk/resource/95934044?wwmethod=link> – pre pokročilejšie skupiny alebo Ž

Skupina prejde na aktivity z materiálu *rodina – kartičky A* alebo *B*¹⁶ a na PL *rodina – kto je kto A* (str. 45 – 48) alebo *rodina – kto je kto B*¹⁷ (str. 49 – 52).

cvičenie 19 Ž pracujú s on-line aktivitou, z ktorej následne odpíšu výsledky do cvičenia. Menej pokročilé skupiny alebo Ž robia cvičenie spolu s pomocou U.

On-line aktivita: <https://wordwall.net/resource/95933634?wwmethod=link>

odpovede:

cvičenie 21 Pred cvičením si skupina vysvetlí, kedy používame ČO (veci) a kedy KOHO (ľudia). Ak je potrebné, Ž si zopakujú, čo znamená mať rád/rada a U vysvetlí, že najradšej je tvar rád/rada (pre túto aktivitu to má rovnaký význam). Ž pracujú so slovníkom.

odpovede: má rada: koho – kamarátku Lili, čo – matematiku, angličtinu, dejepis, slovenčinu, jedlo, čokoládovú zmrzlinu, špagety, syr, gymnastiku, basketbal; nemá rada: chémiu

cvičenie 22 odpovede: má rád: koho – manželku, deti, čo – prácu, voľný čas, futbal, tenis, ryžu, orechy, hriby, nemá rád: hokej

cvičenie 23 S pojmom *podstatné meno* sa Ž už v *Učebnici SakoDJ* stretli, avšak pred cvičením si skupina s pomocou *GP SakoDJ* (str. 8 – 9), vysvetlí, čo to je. Následne pracujú Ž so slovníkom. Ž môžu

¹⁶ Na stránke [Slovenčina ako druhý jazyk](#) v priečinku *Materiály k prvej lekcii učebnice Slovenčina ako druhý jazyk*.

¹⁷ PL A je pre menej pokročilé skupiny a Ž, PL B je pre viac pokročilé skupiny alebo Ž. Materiály pre U sa nachádzajú na stránke [Slovenčina ako druhý jazyk](#) v priečinku *Materiály k druhej lekcii učebnice Slovenčina ako druhý jazyk*.

druhá lekcia – pre učiteľstvo

pracovať v skupinách. Jedna skupina pracuje s textom k cvičeniu 21 a druhá s textom k cvičeniu 22. V menej pokročilých skupinách môže celá skupina pracovať spolu s U.

cvičenie 24 Ž dopĺňajú tabuľky podľa predošlých textov a textov v bublinách v cvičení. Následne si skontrolujú správnosť v *GP SakoDJ* na str. 70 a 71.

odpovede:

ženský rod	mužský rod	stredný rod
mám rada	mám rád	mám rado
máš rada	máš rád	máš rado
má rada	má rád	má rado
máme rady	máme radi	máme rady
máte rady	máte radi	máte rady
majú rady	majú radi	majú rady
máte rada (vykanie)	máte rád (vykanie)	

cvičenie 25 odpovede: filmy, sci-fi, detektívky, dobrú komédiu, detektívne knihy, prírodu, lesy, kopce, jazerá, lúky, počítač, obrazy, hudbu, učiteľku Janku, modrú a zelenú farbu, rieku Dunaj, more, dobré jedlo, pizzu, ryžu, zeleninu, polievky, ovocie, zmrzlinu

cvičenie 26 Následne si Ž zopakujú, čo sú podstatné mená a rody a rozdelenie hlások. Ž sa učia pracovať s údajmi v tabuľke na strane 47. Pracujú aj so slovníkom, v ktorom hľadajú základné tvary a významy podstatných mien. Podstatne mená z textov v cvičeniach 21, 22 a 25 rozdeľujú podľa zakončenia a významu do gramatických rodov. Ak majú Ž farebné perá, slová môžu zapisovať farebne podľa rodov. Vzhľadom na to, že slov ženského rodu je v textoch väčší počet, U môže určiť počet slov, ktorý majú Ž v textoch nájsť.

odpovede:

ženský rod	mužský rod	stredný rod
kamarátka	dejepis	jedlo
škola	syr	dieťa
matematika	basketbal	jazero
angličtina	deň	more
slovenčina	manžel	ovocie
chémia	čas	
zmrzlina	futbal	
gymnastika	tenis	
manželka	hokej	
práca	orech	
rodina	hríb	
ryža	film	
detektívka	les	
komédia	kopec	
kniha	počítač	
príroda	obraz	
lúka	Dunaj	
hudba		
učiteľka		

farba		
rieka		
pizza		
polievka		
zelenina		

Následne hrá skupina hru – šarady (vysvetlenie je v bubline na strane 48). Ak je pre Ž vysvetľovanie príliš náročné, môžu kresliť alebo hrať a povedať iba slovné spojenia, ktorými opisujú slovo. U pri vysvetľovaní pomáha. Cieľom v tomto štádiu nie je, aby Ž hovorili zložené či gramaticky správne vety, ale aby sa snažili hovoriť, osmeľovali sa a učili sa vyžiť, čo pri komunikácii využiť vedľa (vedeli sa vynásť, ak nevedia slovo).

Pred tým, ako skupina prejde na vzory podstatných mien, zopakuje si delenie spoluhlások. Ako pomôcku môžu Ž využiť *GP SakoDJ* na strane 5. Na opakovanie (a upevňovanie) je vhodné využiť aktivity, pri ktorých musia Ž zapájať rôzne časti mozgu.

- Ž môžu napríklad **rozdeľovať karty s písmenami¹⁸ na samohlásky a mäkké, tvrdé a obojaké spoluhlásky**. (Pri tejto aktivite treba na vytvorenie hlások s mäčkňom pripnúť mäčkene na karty a na vytvorenie dz, dz a ch karty zopnúť napríklad spinkou na papier.).
- Ďalšia možná aktivita, pri ktorej Ž zapoja pohyb celého tela, je, **doprava, doľava, dopredu...** Na túto aktivitu je potrebná miest, v ktorej je viac voľného priestoru alebo ju možno robiť vonku. U bude potrebovať tabuľky, na ktoré U napíše samohlásky / mäkké spoluhlásky / tvrdé spoluhlásky / dvojhlásky. U umiestni tabuľky na zem. Ž sa postavia do radu alebo do kruhu tak, aby videli na tabuľky. U bude postupne hovoriť alebo ukazovať jednotlivé hlásky (a, b, p, r, ž) a Ž sa budú presúvať k správnym tabuľkám. Napr. pri hláske a sa presunú k tabuľke samohlásky. Je dôležité, aby Ž po každom presune aj nahlas povedali, o akú hlásku ide a do ktorej kategórie patrí. Na začiatku U aktivitu názorne ukáže. Ak je v miestnosti menej miesta, U môže na tabuľku umiestniť šípky s kategóriami a Ž robia iba kroky doprava, doľava, dopredu a dozadu podľa nich. Aktivitu možno využívať aj pri precvičovaní iných gramatických javov, výslovnosti a pod.

U vysvetlí skupine, čo je vzor a so skupinou si prejde tabuľku. Dôležité je, aby mali pri vysvetľovaní tabuľku priestor predovšetkým Ž. U im iba pomáha. Na precvičovanie prejde skupina na aktivitu [zaraďovanie slov do vzorov¹⁹](#).

cvičenie 27 odpovede: a) film, b) kniha, c) more, d) lúka, e) hudba, f) ovocie

cvičenie 28 U na príkladoch vysvetlí skupine, čo je pád. Môže sa vrátiť k tvarom slov na str. 40, pomôcť si príkladmi pádov v *GP SakoDJ* alebo pomocou prekladača preložiť príklady viet, v ktorých sa nachádza slovo v rôznych tvaroch²⁰. Významy, ktoré v slovenčine vyjadrujú pády, možno v rôznych jazykoch vyjadrovať rôznymi spôsobmi. Napr. predložkami alebo inými slovami, slovosledom a pod. Následne Ž vyplňajú tabuľku. Čo nevedia, si doplnia z *GP SakoDJ* zo str. 29 a 30.

¹⁸ Nachádzajú sa v prílohe časti *slovenská abeceda* tohto dokumentu.

¹⁹ Na stránke [Slovenčina ako druhý jazyk](#) v priečinku *Materiály k druhej lekcii učebnice Slovenčina ako druhý jazyk*.

²⁰ V prípade, Ž, kt. rozprávajú jazykmi, v ktorých sa tvary nemenia, je vhodné o pomoc pri vysvetľovaní poprosiť osobu, ktorá hovorí materinským jazykom Ž a zároveň aspoň teoreticky rozumie skloňovaniu v slovenskom jazyku, ak škola s takou osobou spolupracuje. Ak škola s takou osobou škola nespôlpracuje, je možné v rámci rovesníckeho vyučovania o pomoc poprosiť Ž, kt. sú na škole už dlhšie a rozprávajú jazykom žiactva.

druhá lekcia – pre učiteľstvo

odpovede:

jednotné číslo (jedna, jeden, jedno)		
ukazovacie zámeno	prídavné meno	podstatné meno
tá táto	pekná múdra	žena ulica dlaň kosť
ten tento	vysoký nízky	chlap hrdina dub stroj
to toto	pomalé rýchle	mesto srdce vysvedčenie dievča

množné číslo (dve, traja...)		
ukazovacie zámeno	prídavné meno	podstatné meno
tie tieto	pekné múdre	ženy ulice dlane kosti
ten tento	vysokí nízki	chlapi hrdinovia
tie tieto	vysoké nízke	duby stroje
tie tieto	pomalé rýchle	mestá srdcia vysvedčenia dievčatá

cvičenie 29 Ž používajú slovník na stránke JÚLŠ SAV.

odpovede: hokejisti, hrdina (možno si povedať, že v tomto prípade je to v singulári ako hrdina a v pluráli ako chlap); noci, kosť; mesiace, stroj; ujovia, chlap; zvieratá, dievča; slová, mesto

cvičenie 30 Ž píšú zjednodušené vety.

odpovede: napr. Mám rada kamarátku. Mám rada matematiku. Mám rád prácu. Mám rád počítač. / Po mám rád / mám rada je podstatné meno.

Skupina si názorne ukáže, čo znamená vysvetlenie v oranžovej tabuľke. Môže pracovať so slovami z materiálu [zarad'ovanie slov do vzorov](#).

cvičenie 31 odpovede: Ivan nemá rád zimu a paradajky. Jana má rada futbalistu a syr. Jana nemá rada nedeľu a ryžu. Duy a Elena majú radi sestru a brata. Duy a Elena nemajú radi noc a fialovú farbu. Naša a Júlia majú rady mamu a sneh. Naša a Júlia nemajú rady leto a pizzu.

cvičenie 32 Text aj ďalšie slová na vyjadrenie, čo má alebo nemá niekto rád, sú určené najmä pre pokročilejšie skupiny alebo Ž, kt. majú vyššiu úroveň porozumenia. Text slúži ako inšpirácia pre začatie rozhovoru o tom, čo má a nemá žiactvo v skupine rado.

nahrávka: https://drive.google.com/file/d/1I56s8alwm_ufEe6nf7W3ZoHJY31dxKa/view?usp=drivesdk

cvičenie 33 odpovede: (ten) zemiak, (ten) chlieb, (tá) káva, (ten) syr, (to) mlieko, (tie) orechy, (to) vajce, (ten) jogurt, (tá) polievka, (tá) čokoláda, (tá) zmrzlina, (to) mäso, (to) maslo, (tá) voda, (tie) hranolky, (ten) čaj, (tie) hríby, (tá) šunka, (tie) cestoviny, (to) pečivo

cvičenia 34 a 35 Ž strihajú a nalepujú obrázky z [prílohy – ovocie a zelenina](#), kt. je v PZ SakoDJ na strane 53. U sa popri práci pýta Ž na to, čo robia. Napr. strihajú, čítajú, lepia, hľadajú...

odpovede: (ten) banán, (tá) hruška, (tá) černica, (tá) jahoda, (ten) citrón, (to) hrozno, (to) jablko, (to) granátové jablko, (ten) melón, (tie) čučoriedky, (tá) marhuľa, (ten) ananás, (ten) pomaranč, (tie) maliny, (tie) čerešne, (ten) hrach, (tá) paradajka, (tá) kukurica, (tá) uhorka, (ten) cesnak, (tá) fazuľa, (tá) cibuľa, (tá) mrkva, (tá) paprika

Skupina si väzbu mať rád/rada s akuzatívom upevňuje aj rôznymi ústnymi aktivitami. Napr. skupina si sadne / postaví sa do kruhu a U povie Mám rada/rád... a pridá k tomu, čo má rada/rád. Ž vždy opakuje vetu, kt. povedala predošlá osoba a pridajú k nej svoje slovo. Napr. U: Mám rada paradajku. 2. os.: Mám rada paradajku a banán. 3. os: Mám rád paradajku, banán a mrkvu...²¹

cvičenie 36 U vysvetlí, že keď hovoríme o tom, čo máme radi/rady, používame akuzatív. A následne si skupina spoločne prejde, čo je akuzatív. Skupina pracuje s *GP SakoDJ* (strany 31 – 34). U pri vysvetľovaní pomáha. Cieľom v tomto štádiu nie je, aby Ž hovorili zložené či gramaticky správne vety, ale aby sa snažili hovoriť, osmeľovali sa a učili sa vyžiť, čo pri komunikácii využiť vedľa (vedeli sa vynásť, ak nevedia slovo).

Pre odpovede pozri *GP SakoDJ* str. 31 a 32.

cvičenie 37 odpovede: b. mladého uja – chlapa, c. dobré chleby – bub, d. horúce mäso – mesto, e. smutného hokejistu – hrdinu, f. tvrdé hrachy – dub, g. rýchleho kuchára – chlapa. Ž si nové slová preložia do *Slovníkov SakoDJ*.

Následne možno dokončiť cvičenia v PL *vyučovacie predmety – slovesá* (str. 86) a prejsť na PL *rodina – má rada, má rád A* alebo *B* v *PZ SakoDJ* na str. 55 – 58²².

cvičenie 38 Skupina si s pomocou obrázkov alebo iných pomôcok vysvetlí význam prídavných mien na obrázkoch. Následne robia Ž cvičenie podľa obrázkov. Ž pracujú s výkladovým slovníkom na spodnej časti strany.

odpovede: studený; zlý – dobrý (alebo naopak); tenká – hrubá, ľahký – ťažký, pekná – škaredá, chorá – zdravá (alebo naopak)

On-line hra: <https://wordwall.net/sk/resource/96088028?wwmethod=link>

cvičenie 39 odpovede: krátka, široké, úzke, vysoký, nízky, starý, mladý, starý, nový, pomalý, rýchly, mäkké, tvrdé, tučný, chudý (Tučného a chudého psa Ž dokreslia.)

cvičenie 40 Následne si skupina na príkladoch vysvetlí rytmický zákon. Ž si môžu pozrieť príklady aj v tabuľkách na str. 50 a 56. Ž si potom skontrolujú dĺžne v cvičení 39.

On-line hra: <https://wordwall.net/sk/resource/96088801?wwmethod=link>

Skupiny alebo Ž s vyššou úrovňou slovenčiny prejdú na PL *ovocie a zelenina – počúvanie s porozumením* na str. 59 v *PZ SakoDJ*²³.

cvičenie 41 Ž môžu ako pomôcku používať *Zoznam slovies*.

odpovede: Bicyklujete. Perie. Obúvaš sa. Beháme. Upratuje. Umývate sa. Obliekajú sa. Jedia. Spí. tancujem. Nakupujeme. Hráš. Platíte. Cestujem. Staviaš.

On-line hra: <https://wordwall.net/resource/96084832?wwmethod=link>

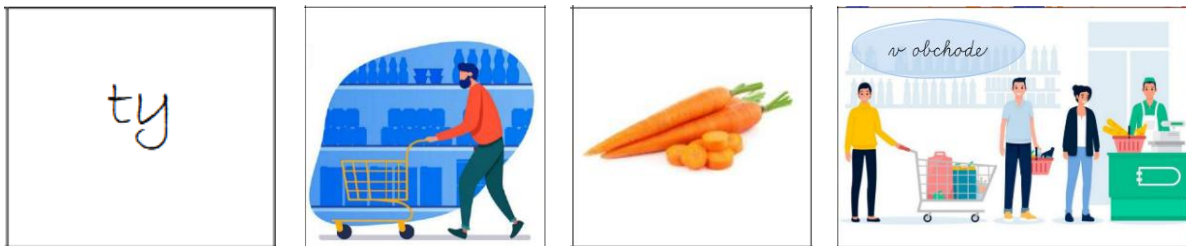
²¹ Aktivita sa dá využiť na precvičenie akéhokoľvek javu, ak vyberieme vhodnú vetu alebo stratégiu. Napr. Ak si chceme precvičiť časovanie slovies, U povie: Plávam. Ďalšia osoba povie: Pani učiteľka pláva. Ja varím...

²² Materiály pre U sa nachádzajú a stránke [Slovenčina ako druhý jazyk](#) v priečinku *Materiály k druhej lekcii učebnice Slovenčina ako druhý jazyk*.

²³ Materiály pre U sa nachádzajú a stránke [Slovenčina ako druhý jazyk](#) v priečinku *Materiály k druhej lekcii učebnice Slovenčina ako druhý jazyk*.

druhá lekcia – pre učiteľstvo

So skupinou možno postupne precvičovať tvorbu viet. U pripraví karty zámen, slovies z prvej aj druhej lekcie, obrázkov jedla²⁴, miest²⁵, farieb a iných predmetov, ktoré sa nachádzajú v *Učebnici SakoDJ*. A Ž pomocou nich skladajú vety. Vety Ž potom hovoria po slovensky. Napr.

Nakupuješ mrkvu v obchode.

Ž môžu pomocou kariet tvoriť aj zábavné alebo logicky nezmyselné vety, treba však dbať na to, aby používali správne tvary slovies a mien v akuzatívne. Zo začiatku môžu Ž používať *ZS* a *GP SakoDJ*.

Skupina môže tvorbu viet trénovať aj pomocou hry kvarteto²⁶, ku ktorej je *PZ SakoDJ* na str. 95 – 96 PL *kvarteto – slovesá, pracovný list*. K hre sa možno v priebehu kurzu vracieť.

Odporúčame začať s predstavovaním základov v ostatných vyučovacích predmetoch. Úvodné (a vzorové) PL *biológia – živočíchy, ich životné prostredie* a *geografia – ročné obdobia, klimatické pásma, počasie, svetové strany*, ktoré sú v *PZ SakoDJ* na str. 305 – 315.

cvičenie 42 Cvičenie je zamerané na väzbu mať rada/rád so slovesom. Správne použitie väzby je náročné (bude sa stávať, že Ž budú hovoriť napr. *mám rada jesť, rád robím jesť* alebo *mám rada jem*), avšak je dôležité, aby Ž väzbu používali, lebo pomocou nej vedia lepšie hovoriť o sebe a svojich záľubách. Prvý text urobí skupina spolu, aby Ž pochopili, že sloveso robiť vo vetách nahrádzame inými slovesami. Texty v cvičení obsahujú vety rôznej náročnosti. V prípade skupín alebo Ž s nižšou úrovňou porozumenia slovenská jazyka stačí, ak Ž spoznajú a podčiarknu väzby, v ktorých nasleduje sloveso za rád/rada (napr. rád čítam). Skupiny s vyššou úrovňou porozumenia hľadajú aj vety, v ktorých sa sloveso nenachádza za rada/rád, ale aj pred (napr. chodím rád do prírody).

odpovede: čítam, čítam, chodím do prírody, hrám počítačové hry, počúvam hudbu, pozerám vtipné videá, rád programujem, kreslí, maľuje, sa prechádza, pláva, lyžuje, píše rozprávky, je dobré jedlo, pije čaj, kávu a limonádu, navštevujeme múzeá..., športujem, tancujem, hrám tenis..., varím, vysávam, robím nové veci.

cvičenie 44 odpovede: napr. Rád programujem jednoduché programy. Pán Dung veľmi rád kreslí a maľuje. Rada varím a vysávam. Rada robím nové veci.

Odpoveď na otázku: Rád / Rada čítam. Do tabuľky Ž doplnia ženský rod, mužský rod a stredný rod.

Väzbu si možno precvičovať napr. aktivitou, ktorú spomíname pri cvičení 34 a 35.

cvičenie 45 odpovede: ony, rady; oni, radi; oni, radi

²⁴ U môže využiť obrázky z *prílohy – ovocie a zelenina*, kt. je v PL *SakoDJ* na strane 53.

²⁵ *Karty – miesta* sa nachádzajú a stránke *Slovenčina ako druhý jazyk* v priečinku *Materiály k druhej lekcii učebnice Slovenčina ako druhý jazyk*. Karty miest aj s otázkami, sa nachádzajú aj v *Učebnici SakoDJ* na str. 107 – 109.

²⁶ Hra aj metodické poznámky k PL sa nachádzajú a stránke *Slovenčina ako druhý jazyk* v priečinku *Materiály k druhej lekcii učebnice Slovenčina ako druhý jazyk*.

Cvičenia na strane 62 sú zamerané na upevňovanie terminológie (1., 2. a 3. osoba a jednotné a množné číslo)

cvičenie 46 odpovede: jem, ješ, je, jeme, jete, jedia

cvičenie 47 odpovede: 3. osoba, množné číslo – oni, ony, 1. osoba, množné číslo – my, 2. osoba, množné číslo – vy, 2. osoba, jednotné číslo – ty, 3. osoba, jednotné číslo – on, ona, ono

cvičenie 48 odpovede: zametáme, staviaš, varíte, sedím

On-line hra:

<https://wordwall.net/sk/resource/96085433?wwmethod=link>

<https://wordwall.net/sk/resource/96086831?wwmethod=link>

<https://wordwall.net/sk/resource/96092085?wwmethod=link>

Skupina prejde na aktivity *hľadanie rozdielov – slovesá 1 a 2* a *Čo zbožňuješ? – rolová hra*²⁷. Skupina začne postupne pracovať s PL *písanie – opis* na str. 101 – 106 v *PZ SakoDJ*. V cvičení 5 a 6 píše žiactvo 40/50 a viac slov. Počet slov, ktoré musia Ž napísať, určí učiteľka alebo učiteľ individuálne podľa ich úrovne a schopností.

cvičenie 49 odpovede: Radi spíme poobede. Rada beháš v lese. Rada číta knihy. Rady počúvajú metal. Rada píšem v pracovni. Ráno sa umývame. Sovy spia cez deň. Bicyklujem domov. Anna sa rada učí.

cvičenie 50 Pri aktivite sa Ž presúvajú po triede a pýtajú sa spolužiačok a spolužiakov. V prípade, že v skupine sú Ž z rôznych jazykových prostredí, je vhodné, aby sa medzi sebou Ž miešali. Po vyplnení tabuľky Ž hovoria v skupine o tom, čo sa dozvedeli od spolužiakov a spolužiačok.

Ž prejdú na PL *čítanie a počúvanie s porozumením – jedlo* a následne k PL *pozvánka A* v *PZ SakoDJ* na str. 61 – 68²⁸. Skupiny a Ž s vyššou úrovňou slovenčiny následne prejdú aj na PL *pozvánka B*, ktorá je v *PZ SakoDJ* na str. 109 – 112²⁹. Po párty³⁰ (projektová výučba), ktorú skupina v rámci aktivity zorganizuje, prejde skupina na aktivity *kariéra – zručnosti*³¹. Ak skupina z akýchkoľvek dôvodov párty nebude organizovať, je dôležité, aby pracovala so zručnosťami, aby sa Ž učili o svojich zručnostiach rozprávať a spoznávali ich.

cvičenie 51 odpovede: b. Jej rodičia nepozerajú radi telku. c. Nemám rád fazuľu. d. Nerady pijeme kávu. e. Nerada varíš polievku. f. Moji spolužiaci neradi tancujú. Nerád plávaš v jazere.

cvičenia 52, 53, 54 a 55 robia Ž podľa seba. Pri kontrole im chyby, ktoré si už majú vedieť opraviť, U podčiarkne. Ž si ich následne farebne opraví.

²⁷ Na stránke [Slovenčina ako druhý jazyk](#) v priečinku *Materiály k druhej lekcii učebnice Slovenčina ako druhý jazyk*.

²⁸ Metodické materiály k obom PL sú dostupné na stránke [Slovenčina ako druhý jazyk](#) v priečinku *Materiály k druhej lekcii učebnice Slovenčina ako druhý jazyk*.

²⁹ Metodické materiály sú dostupné na stránke [Slovenčina ako druhý jazyk](#) v priečinku *Materiály k druhej lekcii učebnice Slovenčina ako druhý jazyk*.

³⁰ Ideálny čas na zorganizovanie party sú Vianoce, Nový rok alebo fašiangy, ak však skupina aktivitu v tomto čase nestihne, párty môže mať akúkoľvek tému.

³¹ Materiály pre U sú dostupné na stránke [Slovenčina ako druhý jazyk](#) v priečinku *Materiály k druhej lekcii učebnice Slovenčina ako druhý jazyk*. PL k téme sa nachádza v *PZ SakoDJ* na str. 113 – 114.

druhá lekcia – pre učiteľstvo

Na str. 65 si skupina vysvetlí privlastňovacie zámená. Skupina si ich môže precvičiť v triede napríklad v rámci opakovania a upevňovania slovnej zásoby.

- U vyberie reálne predmety alebo kartičky s predmetmi, ktoré chce opakovať. Ž si sadnú do kruhu tak, aby na seba videli a U postupne dáva predmety jednotlivcom alebo dvojiciam. U sa postupne pýta žiacka otázku „Čie je to?“ a Ž odpovedajú. Napr. U drží nožnice a pýta sa, čie to je. Ž odpovie To sú vaše nožnice. Následne dá jednej dvojici papier a inej osoby sa pýta, čie to je. Ž odpovie. To je ich papier.
- Ž si postupne vyberajú kartičky s predmetmi (napr. školské pomôcky, jedlo a pod.) a kartičky s osobnými zámenami (ja, ty, ona, on, ono, my, vy, oni, ony) a hovoria, čie to je. Napr. Ž., si vyberie ja a obrázok jablka a povie: To je moje jablko.

cvičenie 56 odpovede:

2.	druhá	druhý	druhé
3.	tretia	tretí	tretie
4.	štvrtá	štvrtý	štvrté
5.	piata	piaty	piate
6.	šiesta	šiesty	šieste
7.	siedma	siedmy	siedme
8.	ôsma	ôsmy	ôsme
9.	deviata	deviaty	deviate
10.	desiata	desiaty	desiate
11.	jedenásta	jedenásty	jedenáste
12.	dvanásta	dvanásty	dvanáste

cvičenie 57 odpovede: ročné obdobie je jar, leto, jeseň, zima; mesiac je január, február, marec, apríl, máj, jún...; týždeň je sedem dní; deň je dvadsaťštyri hodín; minúta je šesťdesiat sekúnd

cvičenie 58 Dni v týždni je vhodné pravidelne opakovať.

odpovede: utorok, streda, štvrtok, piatok, sobota, nedeľa

cvičenie 59 Mesiace bývajú pre Ž často náročné. Predovšetkým v prípadoch, keď Ž nevedia mesiace vo svojom jazyku. Vtedy je dôležité, aby sa Ž naučili aj mesiace vo svojom jazyku, v čom im môžu pomôcť rodičia alebo osoby, s ktorými sa môžu rozprávať v materinskom jazyku. V rámci učenia mesiacov môžu Ž do triedy vytvoriť viacjazyčný plagát s mesiacmi a ročnými obdobiami. Zároveň je však dôležité mesiace, ich postupnosť a mesiace v spojení s ročnými obdobiami pravidelne opakovať.

odpovede: január, február, marec, apríl, máj, jún, júl, august, september, október, november, december

cvičenie 60 odpovede: večer 3, deň 2, ráno 1, noc 4

cvičenie 61 Analógový čas je pre Ž náročný, preto je dôležité, aby mu aspoň rozumeli. Čítať môžu digitálny čas (napr. dve tridsať).

odpovede: tri, štyri, päť, šesť, sedem, osem, deväť, desať, jedenásť, dvanásť; ôsmej

Skupina hrá *pexeso – hodiny*, ktoré je dostupné na stránke [Slovenčina ako druhý jazyk](#) v priečinku *Materiály k druhej lekcii učebnice Slovenčina ako druhý jazyk*.

cvičenie 62 odpovede: dvadsať pätnásť / štvrt na deväť, dvanásť štyridsaťpäť / trištvrte na jednu, tri tridsať / pol štvrtej, jedna štyridsaťpäť / trištvrte na dve

Následne Ž prejdú na PL v *PZ SakoDJ* *rok, mesiac, týždeň, deň* (str. 69 – 74), *časti roka a činnosti* (75 – 76) a *stravovanie – slovesá, jedlá dňa* (77 – 78)³².

cvičenie 63 odpovede: b. Máš rád moje rýchle auto a jej mäkké vankúše. c. moja mama kupuje nový telefón a čiernu kávu. d. Hokejista perie špinavé oblečenie a varí horúcu polievku. e. Moja babka číta dobrú knihu a počúva hudbu. f. Váš strýko je studenú kukuricu a pečie oranžovú mrkvu.

cvičenie 64 odpovede: plávaš, cvičia, som, spíte, platíme, rysujete, cestuje, myslíme

Skupina prejde na PL *v obchode, jednotky, množstvo* v *PZ SakoDJ* na str. 79 – 82³³.

Pred začatím tretej lekcie preberie skupina ešte PL *minulý čas A* (95 – 100) alebo/a *minulý čas B* (115 – 118), podľa úrovne, a tri PL zamerané na opakovanie (str. 119 – 129) z *PZ SakoDJ*³⁴. A dorobia cvičenia z PL, ktoré nedokončili. Na opakovanie slovnej zásoby z oboch lekcí možno využiť hru *dobble – 1. a 2. lekcia*, ktorá je dostupná medzi materiálmi na stránke [Slovenčina ako druhý jazyk](#) v priečinku *Materiály k druhej lekcii učebnice Slovenčina ako druhý jazyk*.

³² Materiály pre U sú dostupné na stránke [Slovenčina ako druhý jazyk](#) v priečinku *Materiály k druhej lekcii učebnice Slovenčina ako druhý jazyk*.

³³ Materiály pre U a rolová hra sú dostupné na stránke [Slovenčina ako druhý jazyk](#) v priečinku *Materiály k druhej lekcii učebnice Slovenčina ako druhý jazyk*.

³⁴ Materiály pre U sú dostupné na stránke [Slovenčina ako druhý jazyk](#) v priečinku *Materiály k druhej lekcii učebnice Slovenčina ako druhý jazyk*.

tretia lekcia – pre učiteľstvo

Metodické poznámky pre učiteľstvo k prvej lekcii v *Učebnici SakoDJ*:

Nová slovná zásoba z Učebnice SakoDJ z tretej lekcie sa nachádza v Slovníku SakoDJ, avšak, aby sa Ž učili pracovať s vlastným slovníkom, na slovnú zásobu z pracovných listov si Ž vytvoria vlastné slovníky a slovnú zásobu si zaznamenávajú do nich

cvičenie 1, 3, 4 Pred tým, ako začne skupina robiť s *Učebnicou SakoDJ*, pracuje so sadou kartičiek *tretia lekcia prvá strana slovná zásoba*³⁵ (str. 1 – 3). Ž v menších skupinách spájajú slová s vecami / časťami tela na obrázkoch, môžu používať slovník. Keď spoja obrázky so slovami, U im vysvetlí, že budú odpovedať na otázku „Čie to je?“. Čiže budú používať privlastňovacie zámená.

Skupina prejde na **cvičenie 3 a 4**. Cvičenia sú zamerané na opakovanie a upevňovanie osobných a privlastňovacích zámen a terminológie k zámenám. Riešenia môžu hľadať v predošlých lekciiach (napr. na str. 21, 62 a 65) alebo v *GP SakoDJ* (str. 17 – 18 a 22 – 27). V porovnaní s predošlou lekciiou sú pridané privlastňovacie zámená pre životné podstatné mená mužského rodu.

Privlastňovacie zámená si môže skupina upevňovať pomocou *pexesa – osobné a privlastňovacie zámená* a *privlastňovacie zámená – hlasovátka*³⁶. Pri práci s hlasovátkami dostane každ. Ž po jednej sade (každé osobné zámeno), ktorú si natrihajú na 9 kartičiek s osobnými zámenami na druhú stranu každého si dajú svoje iniciály alebo pečiatku, aby ich rozoznali. U hovorí alebo píše na tabuľu osobné privlastňovacie zámená a Ž hlasujú pomocou hlasovátok, ku ktorému osobnému základnému zámenu patria. Napr. U povie moje jablko a Ž hlasujú hlasovátkom *ja*. Hlasovátka Ž ukladajú zámenom na spodnej strane. Otočia ich až spoločne. S hlasovátkami pracuje skupina, aby sa nemuseli Ž báť hovoriť a aby , a a Ž hlasovať Dôležité je, aby Ž pochopili, že privlastňovacími zámenami odpovedáme na otázky *Čie je to? Komu to patrí?*

Po zopakovaní sa skupiny vrátia ku kartičkám a robia 1. cvičenie. Ž hľadajú obrázky a podľa toho, aké je pri nich osobné zámeno, tvoria spojenia privlastňovacieho zámena a podstatného mena na obrázku a dopisujú ich do cvičenia. Napr. *Je to vaše oko*. Pri ústnej kontrole sa pýtajú aj otázky. Napr. *Čie je to oko?* Ak potrebujú pomoc, U im dá rozstrihané kartičky s privlastňovacími zámenami zo sady (*tretia lekcia prvá strana slovná zásoba*, str. 4) a spojenia privlastňovacieho zámena a podstatného mena robia najprv s pomocou kartičiek.

odpovede: cvičenie 1: vaše oko, tvoj nos, môj štetec, ich okuliare, jeho ceruzka, ich hríb, jeho strúhadlo, moje ucho, tvoje ústa, moje hodinky, môj ruksak, váš zub;

cvičenie 3: Ja, ty, ona, on, ono, my, vy, oni, ony sú osobné zámená. Moja, tvoji, naše, tvoja, moji, naša, váš, naši, vaši, môj, moje, tvoj, tvoje, jej, jeho, náš, vaša, vaše, ich sú privlastňovacie zámená.

cvičenie 4: moja, tvoja, naša, vaša noc, môj, tvoj, náš, váš deň, moje, tvoje, naše, vaše ráno, moje, tvoje, naše, vaše paradajky, môj, tvoj, náš, váš hrach, moji, tvoji, naši, vaši učitelia, moje, tvoje, naše, vaše hrozná.

Aktivity na precvičovanie/upevňovanie privlastňovacích zámen v triede:

- U si pripraví kartičky s osobnými zámenami a kartičky s obrázkami vecí (napr. kartičky z predošlých lekcii) / ľudí, ktoré už v triede prebrali. Ž sedia v skupinách okolo kartičiek rôznych rodov a U ťahá privlastňovacie zámená v rôznych rodoch a Ž hľadajú medzi kartičkami správny

³⁵ Na stránke [Slovenčina ako druhý jazyk](#) v priečinku *Materiály k tretej lekcii učebnice Slovenčina ako druhý jazyk*.

³⁶ Na stránke [Slovenčina ako druhý jazyk](#) v priečinku *Materiály k tretej lekcii učebnice Slovenčina ako druhý jazyk*.

obrázok. A povedia vetu so správnym slovom a osobným zámenom. Napr. U vytiahne *náš* a *Ž* nájdu kartičku s *mužom* a povedia *My máme muža*. V menej pokročilých skupinách možno napísať vzorové vety na tabuľu. Použitú kartičku skupina nemôže opakovane použiť.

- Pre pokročilejšie skupiny možno pri aktivite pridať zoznam slovík s akuzatívom (mať, čítať, písať, umývať, piecť, variť, počúvať, jesť, piť, učiť...) a dať ich každej skupine. *Ž* tým pádom tvoria dve vety. Napr. *Toto je náš muž. My máme/počúvame muža*. Sloveso do druhej vety si vyberajú zo zoznamu tak, aby dávalo zmysel.

cvičenie 2 Cvičenie je zamerané na čítanie s porozumením. *Ž* vyfarbujú obrázky z cvičenia 1
odpovede: a) ruksak, b) hodinky, c) okuliare, d) zub, ústa, e) ucho, f) štetec.

Ž môžu dostať za úlohu zvyšné slová vysvetliť. Pre menej pokročilé skupiny alebo *Ž* napíše U vzorovú vetu na tabuľu.

cvičenie 5 *Ž*. počúvajú nahrávku a slová priradujú k obrázku časti tváre podľa nej. Ak treba, skupina si pred počúvaním nahrávky zopakuje smery (hore, dole, vpravo, vľavo) a predložky (pod, na, nad)

Nahrávka: https://drive.google.com/file/d/1e8jCEa6JK1SxT8u_9BpgkoKdcmNGk4RT/view?usp=drivesdk

prepis nahrávky: **Oko – oči**. Oči sú dve. Očami pozeráme. **Líce – líca**. Líca sú dve. Sú pod očami. **Nos – nosy**. Nos je v strede tváre. **Čelo – čelá**. Čelo je nad očami. **Vlas – vlasy**. Vlasy sú hore na hlave. **Ústa**. Ústa sú pod nosom. Ústami jeme. **Brada – brady**. Brada je dole na tvári. **Obočie – obočia**. Obočie sú krátke vlasy nad očami. Obočie je na čele. **Ucho – uši**. Uši sú dve. Ušami počúvame. **Tvár – tváre**. Tvár je vpredu na hlave.

Následne si *Ž* slová preložia do slovníka – práca so slovníkom je vhodná aj ako domáca úloha. Všetky slová patria k základnej slovnej zásobe.

K cvičeniu je nahrávka slovnej zásoby, ktorú môžu *Ž* počúvať doma a precvičovať si výslovnosť:

<https://drive.google.com/file/d/1nrmRRHbTzKwnpTqYb0Xvi8oA0gjuPaWg/view?usp=sharing>

cvičenie 6 Pred cvičením si *Ž* zopakujú predložky. Ak sú predložky problematické, možno si ich s nimi precvičiť pomocou krabice a malého predmetu, ktorý dávajú do krabice, nad krabicu, pod krabicu a na krabicu. A hovoria napr. *Ceruzka je v krabici. Ceruzka je na krabici*. Vzorovú vetu možno napísať na tabuľu. Predovšetkým kvôli tvaru krabici, ktorý ešte nemusia vedieť. Je ale v poriadku, keď *Ž* v tomto štádiu používajú nominatív. Napr. *Guľa je pod kocka*.

Aktivita je zameraná na počúvanie s porozumením. *Ž* robia aktivitu samostatne a následne si ju v triede skontrolujú. Po skontrolovaní pustí U nahrávku ešte raz a *Ž* sa snažia zaznačiť, ktoré slová ešte počuli.

Nahrávka: <https://drive.google.com/file/d/1VHiMe5DRw2tHKmVg3QkTMp4JL7gLZbYS/view?usp=sharing>
Pomalšia verzia: <https://drive.google.com/file/d/1qQ2iG3vzniQNEGUYKcOkkEfxGXdHkTi3/view?usp=sharing>

prepis nahrávky: Modré vlasy sú dlhé a kučeravé. Mihalnice sú vlasy pod okom a nad okom. Zuby sú v ústach. Zuby sú tvrdé. Zubami hryzieme. Zelené vlasy sú dlhé a kučeravé. Jazyk je v ústach. Jazyk je mäkký.

odpovede: mihalnice, zub, jazyk, rovné, kučeravé

tretia lekcia – pre učiteľstvo

cvičenie 7 Aktivita je zameraná na čítanie s porozumením.

odpovede: (po riadkoch) fúzy, brada

on-line hra: <https://wordwall.net/play/98207/514/609>

Následne skupina prejde na PL *význam slov* v PZ *SakoDJ* na str. 133 – 136.

cvičenie 8 Aktivita je zameraná na čítanie s porozumením a prácu so slovníkom.

odpovede: (po riadkoch) oči, mihalnice, nos, vlasy, zuby

Zvýraznené slová (*vidieť, pozeráť, dýchať, smrkať, veľa a hrýzť*) si Ž zapíše do *Slovníka SakoDJ* a ZS. Je vhodné, aby to robili **doma v pokoji**. Slovníky a ZS U priebežne kontroluje.

cvičenie 9 Aktivita sú zamerané na počúvanie s porozumením a na tréning kompenzačných zručností – vysvetľovanie a kladenie otázok. Prvú úlohu z každého cvičenia robí skupina spolu.

Nahrávka 9.1: <https://drive.google.com/file/d/1HB-vxGGhuJK4xlevQ4Y14TVpIdaKBk43/view?usp=sharing>

Nahrávka 9.2: <https://drive.google.com/file/d/1qFpnZx0ReMtnZWtspFySeRZEfDfXFIQ/view?usp=sharing>

Prepisy nahrávok: 9.1. a. Toto sú dve časti tváre, ktorými počúvame. b. Toto je časť tváre, ktorá je hore na tvári. Je nad očami. Je tvrdá. c. Toto sú krátke vlasy nad očami na čele. d. Toto je tvrdá časť tváre pod ústami.

9.2. a. Je to časť tváre? / Áno. / Pozeráme tým? / Nie. / Je to dole na tvári? / Áno. / Je to červené alebo ružové? / Áno. / Je to v ústach? / Áno. Čo je to? b. Je to na tvári? / Áno. / Je to tvrdé? / Nie. / Je to hore na tvári? / Nie. / Sú to vlasy? / Áno. Sú to vlasy pod ústami? / Áno. Čo je to? c. Je to na tvári? / Áno. / Je to jedno? / Nie. / Je ich veľa? / Nie. / Sú dve? / Áno. / Pozeráme nimi? / Nie. / Sú pod očami? / Áno. / Sú mäkké? / Áno. Čo je to?

odpovede: 9.1. a. uši, b. čelo, c. obočie, d. brada, 9.2. a. jazyk, b. brada, c. líca

Na upevňovanie novej slovnej zásoby hrá skupina jednoduché *pexeso, bingo, šarády s časťami tváre*³⁷. Hry robia Ž postupne pomedzi ďalšie aktivity.

Čo robia ľudia na obrázkoch? Slovesá si Ž zapíše do zoznamu slovík. So slovami možno hrať *pantomímu, šarády* alebo *Kubo veľí* pre lepšie zapamätanie.

Pohybový kreslený diktát na upevňovanie slovnej zásoby k tvári v triede:

Príprava: U si vymyslí tvár podľa fantázie a opíše ju. Jednotlivé vety alebo časti opisu napíše na samostatné pruhy papiera a rozmiestni lícom dole po triede. Na jednom papieri musí byť vždy opísaná celá jedna časť tváre tak, aby na seba jednotlivé časti opisu nenadväzovali, a teda ich mohli deti čítať v rôznom poradí. Napr. V spodnej časti kruhu má veľké oko s fialovou zreničkou a bielou dúhovkou. Na hornej časti oka má sedem krátkych zelených mihalníc. / Dole nakresli veľké oko s fialovou zreničkou a bielou dúhovkou. Hore na oko nakresli sedem krátkych zelených mihalníc.

Pomôcky: rozstrihaný opis tváre, farbičky/fixky, ideálne je robiť aktivitu vo väčšej miestnosti

Postup: Skupina si na začiatku zopakuje smery (podľa PL *farby, tvary, smery* z prvej lekcie a doplnia si, čo znamená *von*) U nakreslí na tabuľu základ hlavy a Ž si na papier nakreslia hlavu podľa

³⁷ Na stránke [Slovenčina ako druhý jazyk](#) v priečinku *Materiály k tretej lekcii učebnice Slovenčina ako druhý jazyk*.

predkreslenej hlavy na tabuli (napr. kruh, trojuholník, štvorec). Ž postupne chodia po papieriky a čítajú opis. U kontroluje správnu výslovnosť, prízvuk aj melódiu vety. Zvyšok skupiny kreslí, čo počuje. Na konci si Ž porovnajú obrázky. K obrázkom sa skupina následne vráti a postupne tvár opisujú Ž a U ju kreslí do kruhu na tabuli.

Čo robia ľudia na obrázkoch?

Otvorená/ý/é, zatvorená/ý/é sú prídavné mená, zívať, hrýzť sú slovesá.

cvičenie 10 Aktivita je zameraná na opakovanie prídavných mien, precvičenie rodov častí tváre a zhody, prácu so slovníkom a učebnicou.

odpovede: (po riadkoch) dlhý a mäkký, dlhá a tenká, vysoké/silné a tvrdé, silné a tvrdé, otvorené/mäkké a veľké; riešenia pre zadania v bublinách: V slovníku sú prídavné mená v *jednotnom* čísle a *mužskom* rode. Na tieto prídavné mená sa pýtame *aký, aká, aké*.

So skupinami s vyššou úrovňou slovenčiny si možno povedať, že v slove rýchla sa *uplatňuje* *rytmický zákon* (aby sa naučili správny termín, ktorý býva takto použitý aj v zadaniach testov a na prijímacích pohovoroch).

cvičenie 11 Aktivita je zameraná na uvedomenie si dĺžňov v slovách a na správne vyslovovanie dlhých a krátkych slabík v slovách a na vyslovovanie bez slovného prízvuku. Pred aktivitou U vysvetlí, že v jednej slabike je vždy iba jedna samohláska alebo jedna dvojhláska. Pri čítaní dáva U pozor na správnu výslovnosť bez prízvuku a so správnou výslovnosťou dlhých slabík.

odpovede: ťaž-ké, lí-ce, ho-rú-ce, ľah-ký, ška-re-dé, no-sy, če-lo, stu-de-né, o-ko, cho-rý, vla-sy, bra-da, hru-bé, o-bo-čie, zlá, ten-ká, mi-hal-ni-ce, dob-ré / dob-re (U upozorní Ž na rozdiel medzi dobre a dobré), ús-ta, pek-ne / pek-né (U upozorní Ž na rozdiel medzi pekne a pekné), ma-lý, zdra-vé, u-ši, čís-té, krát-ka, veľ-ké, van-kúš, le-to

cvičenie 12 Aktivita je zameraná na upevňovanie prídavných a podstatných mien z druhej lekcie, ale aj na prácu so svojím portfóliom. Je však vhodné dať Ž k dispozícii aj slovník.

Po dokončení písomnej časti aktivity je možné zahrať si z niektorými zo slov šarády. U vyberie zopár slov, ktoré Ž napísali a Ž ich jednoducho vysvetľujú. Napr.: Je to ťažké zelené ovocie. Je to guľa. Vnútri je to červené. (melón) Následne vysvetlí Ž, že budú písať opisy vybraných slov do zošitov. (Slová, ktoré budú Ž opisovať vyberie U individuálne – počet aj náročnosť.) Následne U pozbierať zošity a skontroluje vety.

Na upevnenie učiva možno na aktivitu nadviazať na nasledujúci deň: U si vypíše jednotlivé opisy slov s už opravenými chybami na papieriky (čitateľne rukou alebo na počítači) a dá ich do vrečka / klobúka. Ž si postupne vyberajú papieriky a hádajú slová. Človek, ktorý pôvodne opis napísal, neháda. Následne U rozdá Ž zošity s označenými chybami a Ž si ich opravujú. Na časté chyby sa možno zamerať spolu ešte pred opravovaním.

cvičenie 13 Úloha je zameraná na počúvanie, zapisovanie počutého a na precvičovanie správnej výslovnosti. Ž počúvajú nahrávku dva alebo trikrát podľa potreby a dopĺňajú slovesá. Text s doplnenými slovesami následne čítajú. U dáva pozor na správnu výslovnosť a na dodržiavanie správneho prízvuku a vetnej melódie. (Pozor: Na nahrávke je chyba. V úvode zaznie cvičenie 11 miesto cvičenie 13)

tretia lekcia – pre učiteľstvo

Nahrávka: <https://drive.google.com/file/d/1IFwDTtNZO-0PTRLi9PGRjLy6VK86vdD/view?usp=sharing>

Prepis nahrávky a odpovede: Ja aj moja rodina sme veľmi aktívni. Túto sobotu robíme veľa aktivít. Ráno s rodinou upratujeme dom. Oco perie oblečenie, brat Matúš vysáva a ja umývam riad. Naša mama pečie koláč. Potom idú brat a oco do obchodu a nakupujú potraviny. Po obede, ktorý varíme spolu s mamou, jeme koláč. Keď zjeme koláč, s bratom pozeráme filmy a oddychujeme. Rodičia tancujú. Potom celá rodina cestujeme na plaváreň a asi hodinu plávame. Večer nevaríme, ale jeme v reštaurácii a po večeri sa sprchujeme a počúvame hudbu.

cvičenie 14 Úloha je zameraná na novú slovnú zásobu spojenú s pocitmi a predovšetkým na slovosled vo vete so *sa* a *si*.

U zopakuje/vysvetlí, že v slovenčine je *sa* a *si* v prítomnom čase vždy na druhom mieste. Na prvom mieste môže byť napr. Kto? Čo? Kedy? alebo sloveso. Neznamená to, že to musí byť jedno slovo. Napríklad. Janka *sa* učí slovenčinu. Janka a Mirka *sa* učia slovenčinu. Dnes *sa* učím slovenčinu. Ja *sa* dnes učím slovenčinu. Dnes večer *sa* učím slovenčinu. Dnes večer *sa* Janka učí slovenčinu. Učím *sa* slovenčinu.

Na vysvetľovanie a precvičovanie možno využiť materiály *slovosled vo vete sa, si – kartičky*, *slovosled vo vete sa, si – skladanie viet* a PL *slovosled vo vete, sa si* v PZ SakoDJ na str. 137 – 138. Náročnosť viet vyberie U podľa úrovne skupiny alebo Ž.

odpovede: Žena *sa* usmieva. Dieťa *plače*. Žena *sa* mračí. Muž *je* vážny.

cvičenie 15 Cvičenie je zamerané na zopakovanie častí tváre, akuzatívu a zhody podstatného a prídavného mena.

odpovede: Na obrázku *je* muž. Má krátke hnedé kučeravé vlasy, krátku hnedú bradu a hnedé fúzy. Má úzke tmavé oči a na očiach má dioptrické okuliare. Má široký nos. Tento muž *sa* usmieva. Asi *je* veselý.

Skupina *si* následne zopakuje emócie (podľa PL *prídavné mená – emócie* z prvej lekcie PZ SakoDJ). Následne U vyberie jeden z obrázkov detí z materiálu *prídavné mená – emócie – pre U*³⁸ a skupina spolu opíše dieťa na obrázku podľa príkladu v knihe. Následne *si* skupina zopakuje emócie na obrázkoch a U dá každej žiačke a žiakovi jeden z obrázkov detí. Ž opíšu svoje obrázky písomne, môžu používať Slovník SakoDJ a portfólio.

cvičenie 16 Cvičenie je zamerané na čítanie s porozumením (text k pomnožným podstatným menám na strane 76 v *Učebnici SakoDJ*) a prácu s knihou.

odpovede: nohavice, okuliare, hodinky, ústa

cvičenie 17 odpovede: Paul má veľkú bradu. Sia má dvoch malých synov. Moja kamarátka má chorého brata.

cvičenie 18 Cvičenie je zamerané na precvičenie akuzatívu, nácvik opisu tváre a nácvik čítania písaného písma. Ž *si* zároveň prepájajú text s obrázkom. Pred začiatkom cvičenia *sa* U uistí, či Ž

³⁸ Na stránke [Slovenčina ako druhý jazyk](#) v priečinku *Materiály k prvej lekcii učebnice Slovenčina ako druhý jazyk*.

rozumejú slovám v slovníku. Cvičenie vyplňajú Ž najprv samostatne. Následne čítajú text nahlas. Je vhodné, aby Ž počas čítania opisu zároveň ukazovali, čo práve opisujú.

odpovede: Dži-dži je mimozemšťanka. Má oválnu bielu tvár a v strede tváre má široký nos. Na pravej strane hlavy z vonkajšej strany má tmavozelený nos. Na ľavej strane hlavy z vonkajšej strany má tmavooranžové ucho. Na hlave má krátke rovné vlasy po bradu. Vlasy na pravej strane má žlté a na ľavej strane bledomodré. V hornej časti tváre na ľavej strane má otvorené ružové oko. Nemá mihalnice. V hornej časti tváre na pravej strane má zatvorené oko. Nad okom má tmavoružové obočie. Na oku má dlhé fialové mihalnice. Na pravom líci má tmavozelený kruh. V dolnej časti tváre v strede má veľké žlté ústa. Usmieva sa. Má šesť tmavomodrých zubov.

Skupina prejde na aktivitu PL *tvár – porozumenie*³⁹ z PZ SakoDJ, ktorý robia Ž vo dvojiciach jedna osoba pracuje s PL na str. 139 – 140 a druhá osoba pracuje s PL na str. 141 – 142. Pri cvičení 2 a 3 je ideálne, aby Ž vo dvojiciach nehovorili rovnakým jazykom, aby reálne videli, ako im opis ide. Pri aktivite je dôležité, že Ž, kt. opisuje obrázok, vidí, čo Ž, kt. kreslí. Ale Ž, kt. kreslí, obrázok nevidí.

Následne skupina prejde na PL *počúvanie s porozumením a rozprávanie tvár* v PZ SakoDJ na str. 143 – 144 a *aktivitu tvár – hľadanie rozdielov A a B* podľa úrovne⁴⁰.

Následne píše Ž hodnotenú krátku "slohovú prácu" opis tváre na 10 – 15 viet. U zadá dĺžku aj prideli obrázky tváre podľa úrovne.

cvičenie 19 Cvičenie je zamerané na počúvanie s porozumením a prácu s internetovým slovníkom www.slovník.juls.savba.sk – *Slovník súčasného slovenského jazyka*, podľa ktorého ku každému slovu dopĺňajú rod. Ž si najprv prečítajú všetky slová, ak treba, slová predčíta U a Ž opakujú. Pred počúvaním si treba vysvetliť, čo je *vpredu* a *vzadu*. Možno využiť cvičenie 20 nižšie. Ž následne počúvajú opis ľudského tela. Pred tým U vysvetlí, že nejde o opis obrázku, ale tela. U nahrávku zastavuje, ak si Ž nestíhajú písať slová. Nahrávku môžu počúvať dva- alebo trikrát. Ak Ž neporozumejú slovo z opisu, na konci môžu využiť slovník na www.slovníky.lingea.sk.

Nahrávka: https://drive.google.com/file/d/1FTu_-ZWCr39TVqar507m36RmJK4UFZTQ/view?usp=sharing

prepis nahrávky: tretia lekcia – moje telo, moje mesto. Cvičenie 19. Počúvaj. Časti **tela** priradi k obrázku. Podľa slovníka doplň rody. Hore je hlava. Pod hlavou je krk. Pod krkom vpravo a vľavo sú dve plecia. Z pľiec rastú dve ruky. Ruky sú dlhé. Jedna ruka je vpravo, druhá ruka je vľavo. Horná časť ruky sa volá rameno. Stredná časť ruky sa volá lakeť. Pod lakťom je predlaktie. Na konci ruky je päť prstov. Vzadu tela pod krkom je chrbát. Pod chrbtom je zadok. Vpredu tela v strede je brucho. V bruchu je jedlo. Pod zadkom sú dve nohy. Jedna noha je pravá a druhá noha je ľavá. Horná časť nohy sa volá stehno. V strede nohy je koleno. Pod kolenom je lýtko. Pod lýtkom je členok. Dole sú chodidlá. Na chodidlách chodíme a stojíme. Vzadu na chodidle je päta. A dole na chodidle je šľapa.

cvičenie 21 Cvičenie je zamerané na počúvanie a na prácu so slovníkmi – s prekladovým slovníkom a s internetovým slovníkom *Slovník súčasného slovenského jazyka*.

Nahrávka: <https://drive.google.com/file/d/1R9ZM8z0kgC68Z10k4VhVMtubl0xmKVld/view?usp=sharing>

³⁹ Materiály pre U spolu s obrázkami (tvár porozumenie 1A a 1B), ktoré Ž opisujú v cvičeniach 2 a 3, sa nachádzajú na stránke [Slovenčina ako druhý jazyk](#) v priečinku *Materiály k tretej lekcii učebnice Slovenčina ako druhý jazyk*.

⁴⁰ Materiály pre U k PL aj aktivity zamerané na hľadanie rozdielov sú na stránke [Slovenčina ako druhý jazyk](#) v priečinku *Materiály k tretej lekcii učebnice Slovenčina ako druhý jazyk*.

tretia lekcia – pre učiteľstvo

odpovede: (ten) palec / palce, (tá) dlaň / dlane (ten) malíček / malíčky, (ten) necht / nechty, (ten) ukazovák / ukazováky, (ten) prostredník / prostredníky, (ten) prstenník / prstenníky

Následne si skupina podľa tabuľky vysvetlí význam a používanie slovies *vedieť* a *nevedieť*. Vysvetľujú predovšetkým Ž, U pomáha, keď potrebujú. Ž môžu hovoriť, ako používajú tieto slová (alebo ako povedia vety z tabuľky) vo svojom jazyku. Skupina následne prejde na PL *chcem, môžem, musím, viem* v PZ SakoDJ na str. 149 – 254⁴¹. Cvičenia k modálnym slovesám robí postupne v rámci lekcie (cvičenia k slovesám *vedieť* a *nevedieť* sú na str. 252).

Nahrávka so slovami z cvičenia 19: <https://drive.google.com/file/d/1iwUgiEmDNYoP-Z1-fewChTLpJNTUQp/view?usp=drivesdk> (Ž si trénujú výslovnosť slov doma.)

Na upevňovanie častí tela a tváre možno využiť hry s kartami *časti tela – karty*.⁴²

Možné aktivity na opakovanie častí tela:

- U ukazuje kartičky s obrázkami častí tela a Ž hovoria, čo je na nich vyznačené.
- Bingo: Ž si do mriežky 5 x 5 alebo 4 x 4 napíšu názvy častí tela a jedna žiačka alebo jeden žiak vylosuje obrázok s označenou časťou tela a povie ju po slovensky. Ž si značia slová, kým nemajú bingo. V nasledujúcom kole Ž časti tela vysvetľujú (losujú si z kartičiek so slovami).
- U rozdelí Ž do dvoch/troch skupín a každej skupine dá pomiešanú sadu s obrázkami a slovami. Ž ich spájajú. Z hry možno urobiť súťaž.
- Pre zapojenie pohybu možno aktivitu upraviť tak, že každá skupina dostane 10 obrázkových kariet (každá iné). Karty so slovami rozmiestni U po miestnosti alebo ich dá na inú stranu miestnosti. Z každej skupiny chodia Ž po jednom a berú po jednej karte so slovom, ktorú potrebujú. Ďalšia osoba zo skupiny môže ísť pre kartu, až keď sa predošlá osoba zo skupiny. Vyhrá skupina, ktorá má prvá správne pospájané karty.
- Ž a U sa postaví do kruhu a U hovorí časti tela, Ž si pomenovanú časť vždy chytia, ukážu na ňu. Časti tela môžu menovať aj Ž, vyberajú si obrázkové karty a menujú časť tela na obrázku.
- Skupina sa postaví do kruhu a U ukazuje časti tela, ktoré Ž menujú. Časti tela môžu ukazovať aj Ž, vyberajú si kartičky so slovami a ukážu na časť tela, ktorá je na karte zvyšok menuje časť tela.
- U pripraví veľký papier, na ktorý sa zmesť človek. Dá ho na zem, vyberie jedného žiaka / jednu žiačku, ktorú U obkreslí na papier. Následne si zoberú Ž fixky a na obkreslenú postavu píšú časti tela. Aktivitu možno tiež robiť vo dvoch skupinách, ak je v jednej skupine veľa Ž.

on-line hry zamerané na precvičovanie častí tváre:

<https://wordwall.net/sk/resource/98306645>

<https://wordwall.net/sk/resource/90917260>

<https://wordwall.net/sk/resource/90919481>

Následne si skupina upevňuje rozkazovací spôsob, jeho používanie a terminológiu. Ž sa s rozkazovacím spôsobom zoznámili v prvej lekcii, keď sa učili inštrukcie v triede. Stretávajú sa s ním aj v zadaniach. Skupina si na príkladoch s pomocou GP SakoDJ (str. 56) a slovníka a U vysvetlí, čo je

⁴¹ Materiály pre U sú dostupné na stránke [Slovenčina ako druhý jazyk](#) v priečinku *Materiály k tretej lekcii učebnice Slovenčina ako druhý jazyk*.

⁴² Na stránke [Slovenčina ako druhý jazyk](#) v priečinku *Materiály k tretej lekcii učebnice Slovenčina ako druhý jazyk*.

rozkazovací spôsob a ako sa používa. Na lepšie pochopenie môžu Ž prekladať vety v rozkazovacom spôsobe do svojich jazykov. Ako pomôcku si môžu vytvoriť viacjazyčný plagát so slovenskou gramatikou a pojmami do triedy.

cvičenie 22 Cvičenie je zamerané na rozkazovací spôsob, nové slovesá a prácu s gramatickou príručkou. Ž čítajú pokyny a na základe toho, čo robí U, zisťujú význam sloves. Slovesá spolu s významom si následne zapíšu do zoznamu sloves. V druhej časti cvičenia tvoria Ž tvary sloves rozkazovacieho spôsobu v druhej osobe jednotného čísla.

odpovede: ukáž, daj, zohni, zdvihni, chyt', otvor, zatvor

Následne U vysvetlí Ž, ako zistia zo slovníkov dostupných na stránke JÚLŠ SAV v [Ortograficko-gramatickom slovníkom slovenčiny](#). Je dôležité, aby sa Ž učili pracovať s dostupnými zdrojmi, ktoré im pomôžu k väčšej samostatnosti. U premietne slovník na stenu (<https://slovník.juls.savba.sk/>), dole zaklikne *invertuj* a povie Ž, aby našli Ortograficko-gramatický slovník slovenského jazyka a zaklikne ho. Následne Ž skúšajú zadávať niekoľko slov. Ž si tvary zapíšu do ZS.

Aktivita zameraná na precvičovanie používania Ortograficko-gramatického slovníka (aktivita sa dá využiť aj pri práci s inými príručkami):

Pomôcky: pripravený zoznam sloves, s ktorými budú Ž pracovať (U vyberie slovesá, ktoré sa už Ž učili), tablety s internetom, Zoznamy sloves žiakov a žiačok.

Postup: U rozdelí Ž do dvojíc a rozdá im tablety s nastaveným prehliadačom. Dá im inštrukcie, čo napíšu do vyhľadávača (<https://slovník.juls.savba.sk/> - treba napísať aj na tabuľu), dole vyberú *invertuj* a keď zmiznú všetky výbery, vyberú *Ortograficko-gramatický slovník slovenčiny*. U kroky kontroluje. Následne im nadiktuje zoznam sloves – niekoľko sloves v neurčitku. Slovesá sa musia nachádzať v ZS. Ž následne s pomocou slovníka zisťujú rozkazovací spôsob sloves a zapisujú si ho do ZS. Alternatívne U zadáva slovesá po jednom a skupiny sa striedajú v zapisovaní tvarov na tabuľu.

Rozkazovací spôsob si môžu Ž precvičiť aktivitou „Kubo rozkazuje“ (pozri str. 80 v Učebnici SakoDJ).

on-line hry zamerané na precvičovanie častí tela:

Časti tela 1 (hra): <https://wordwall.net/sk/resource/98308668>

Časti tela 2 (hra): <https://wordwall.net/sk/resource/91013745>

Časti tela, vzory (hra): <https://wordwall.net/sk/resource/98310083>

Skupina môže začať s PL *slovesá A/B* v PZ SakoDJ na str. 255 – 266⁴³. Skupina robí cvičenia postupne pomedzi ďalšie aktivity v knihe alebo v PL.

cvičenie 23 odpovede: čítaj, dajte, zohnite, ukážte, neplávaj, postavte sa, otvor, nemaľuj

Pri kontrole aktivity, Ž situácie Ž zahrajú. Ž si zapíšu do slovníka nové slová (*mapa, rad a koža*) a určia ich vzor (žena, dub, žena).

⁴³ Materiály pre U sú dostupné na stránke [Slovenčina ako druhý jazyk](#) v priečinku *Materiály k tretej lekcii učebnice Slovenčina ako druhý jazyk*.

tretia lekcia – pre učiteľstvo

cvičenie 24 odpovede: napr. ústa, dvere, okno, peráčnik, zošit, oči, obchod, miestnosť, chladničku, fľašu...

Následne Ž slová, ktoré sa otvárajú a zatvárajú, použijú v rozkazovacích vetách. (napr. Otvor ústa.) U si môže pripraviť zamená ty, vy a my, z ktorých si Ž vyberajú a vety tvoria v správnych tvaroch.

cvičenie 25 Cvičenie je zamerané na novú slovnú zásobu vytvorenú z už známych slovies (okrem *oholený*). Ž treba vysvetliť, že toto sú prídavné mená, ktoré sme vytvorili zo slovies a ukázať si rozdiel medzi každým prídavným menom a slovesom s rovnakým kmeňom. Ž sa snažia spomenúť si na sloveso, z ktorého je prídavné meno odvodené.

odpovede : Má vystretú nohu. Má otvorené ústa. Má zatvorené oči. Má zdvihnuté prsty. Má oholenú hlavu. Má vyplazený jazyk.

cvičenie 26 Cvičenie robia skupiny a Ž s vyššou úrovňou slovenského jazyka. Je zamerané na precvičovanie novej slovnej zásoby z lekcie (slovies a prídavných mien) a na uvedomenie si prepojenia medzi danými slovesami a prídavnými menami. Ž robia pózu podľa zadania a potom opíšu, čo robia – pózu opísanú pomocou slovies menia na pózu opísanú pomocou prídavných mien.

možný text: Stojím na ľavej nohe. Pravú nohu mám vystretú a zdvihnutú. Pravú ruku mám zohnutú a mám ju na bruchu (brucho). Ľavú ruku mám hore a mám zohnuté všetky prsty. Mám zatvorené pravé oko. Mám otvorené ústa a vyplazený jazyk.

cvičenie 27 Cvičenie je zamerané na prácu so slovníkom a nadobúdanie novej slovnej zásoby. Ž pracujú so slovníkom lingea. Slovesá, ktoré sa Ž musia naučiť: *točiť, hýbať niečo, skákať, vyskočiť*.

cvičenie 28 U robí fotografiu každej grimasy tak, aby ich zvyšok skupiny nevidel. Ž následne dostanú fotografie s vlastnými grimasami, ktoré neukazujú zvyšku skupiny. Podľa fotografie dávajú inštrukcie zvyšku skupiny. Skupina robí podľa inštrukcií grimasy.

cvičenie 29 Ž opisujú obrázok. U určí počet slov podľa úrovne Ž. Ž z nižšou úrovňou píše cca 50 slov a Ž s vyššou úrovňou píše viac slov a zložitejšie vety. Po dopísaní textov ich U od Ž vyzbiera, skontroluje ich a označí v nich chyby. Ž si svoje texty následne opravia do zošitov.

cvičenie 30 Ž dávajú U pokyny podľa obrázka. U robí, čo jej Ž hovoria. Napr. Pravú nohu dajte doprava. Ľavú nohu dajte doľava. Pravú ruku dajte na pravé koleno. Zohnite chrbát doprava... Ž si inštrukcie následne napíšu.

Ž si používanie rozkazovacieho spôsobu precvičujú pomocou hry v bubline. Karty *opíš cvik* k hre sa nachádzajú na stránke [Slovenčina ako druhý jazyk](#) v priečinku *Materiály k tretej lekcii učebnice Slovenčina ako druhý jazyk*.

cvičenie 31 odpovede: môj chrbát, vaše plece, moja kosť, tvoje predlaktie, tvoje čelo, váš necht, vaša päta, vaša koža

cvičenie 32 Ž čítajú text nahlas po vetách a U kontroluje a opravuje výslovnosť.

cvičenie 33.1 odpovede: Ž zistia rod z druhej vety textu: obuv – obutú – obuvi – kosť, oblečenie – oblečené – vysvedčenie

cvičenie 33.2 odpovede: Ž zisťujú názvy oblečenia z textu: (tá) šiltovka, (tie) topánky, (to) tričko, (tie) boxerky, (tá) podprsenka, (tie) plavky, (tie) nohavičky, (tie) šortky, (tie) šaty, (ten) dáždňík, (tá) sukňa, (tie) nohavice, (tie) ponožky, (tie) papuče, (tie) legíny, (tie) rukavice, (to) tielko, (tá) bunda/vetrovka, (tie) tenisky, (tá) mikina, (ten) pulóver, (ten) šál, (ten) pršiplášť; Ž si novú slovnú zásobu preložia do *Slovníka SakoDJ*.

on-line hra: <https://wordwall.net/sk/resource/98310083?wwmethod=link> (Ž si opakujú časti tela a tváre a vzory.)

Následne prejde skupina na PL *oblečenie, obuv, počasie – obrázkový slovník* v *PZ SakoDJ* (str. 145 – 149). A na hry s materiálmi *oblečenie, obuv – trimino* a *oblečenie – karty*⁴⁴.

cvičenie 34 odpovede: muž/pán, vlasy, fúzy a obočie, okuliare, hnedú, pulóver, nohavice, vrecká, tenisky/topánky, ruky

cvičenie 35 Ž opisujú ľudí na obrázkoch. Otázky na ľavej strane im slúžia ako osnova pri opise.

Následne skupina prejde na PL *oblečenie, obuv, počasie A* alebo *B* (podľa úrovne) a *oblečenie – počúvanie, rozprávanie, lokál* v *PZ SakoDJ* a na aktivitu *oblečenie – opíš obrázok*⁴⁵. Aktivity strieda skupina s cvičeniami 36 – 45, aktivitami zameranými na slovesá a s aktivitami zameranými na upevňovanie predošlého učiva.

cvičenie 36 odpovede: neurčitok

cvičenie 37 odpovede: V triede môžeme upratovať. V triede môžeme kresliť. V triede nemôžeme bicyklovať. V triede nemôžeme behať. V triede nemôžeme telefonovať.

cvičenie 38 odpovede: Vegáni a vegánky môžu jesť soľ a fazuľu. Nemôžu jesť syr, mäso a vajcia. Vegetariánky a vegetariáni môžu jesť syr, soľ, fazule a vajcia. Nemôžu jesť mäso.

cvičenie 39 Ž si vety prečítajú pred počúvaním nahrávky. Ak nejakým slovám nerozumejú môžu si ich nájsť v slovníku. Nahrávka je pre skupiny a Ž s vyššou úrovňou porozumenia. Ak je pre skupinu alebo Ž nahrávka náročná, U môže miesto nahrávky prečítať zjednodušený text, ktorý je pod prepisom nahrávky.

Nahrávka: <https://drive.google.com/file/d/1RS8R-E1N0CdGYcHf4j2vI8KwtNxtaDi9/view?usp=sharing>

prepis nahrávky: Dobrý deň. Vitajte v podcaste Slovenské lesy. Dnes vám poviem o tom, čo v slovenských lesoch môžeme a nemôžeme robiť. Slováci a Slovenky si radi robia v lese jedlo na ohni. V lesoch väčšinou môžeme klásť oheň. Ale sú lesy, v ktorých oheň robiť nemôžeme. Oheň nemôžeme robiť ani keď je veľmi teplo a sucho. Často v lesoch pri ohniskách počujeme hlasnú hudbu. Hlasnú hudbu však v lesoch púšťať nemôžeme. Ruší zvieratá. A ako je to s jazerami? Na Slovensku môžeme v jazerách väčšinou plávať. Ale nie vo všetkých. Vo Vysokých Tatrách sú chránené jazerá a potoky, v ktorých nemôžeme plávať. Slovenky a Slováci často spávajú v lese v stanoch. Môžeme spať v lese všade? Nie. V slovenských lesoch sú miesta, na ktorých nemôžeme spať. Toto sú pravidlá, ktoré musíme dodržiavať. Prajem vám pekný čas v lesoch. Dovidenia.

⁴⁴ Materiály spolu s inštrukciami k hrám sú dostupné na stránke [Slovenčina ako druhý jazyk](#) v priečinku *Materiály k tretej lekcii učebnice Slovenčina ako druhý jazyk*.

⁴⁵ Materiály pre U sú dostupné na stránke [Slovenčina ako druhý jazyk](#) v priečinku *Materiály k tretej lekcii učebnice Slovenčina ako druhý jazyk*.

tretia lekcia – pre učiteľstvo

zjednodušený text: Dobrý deň. Dnes vám poviem, čo môžeme a čo nemôžeme robiť v slovenských lesoch. Vo veľa lesoch môžeme klásť oheň. Ale sú lesy, v ktorých oheň klásť nemôžeme. Hlasná hudba ruší zvieratá. Preto ju v lesoch nemôžeme púšťať. Na Slovensku môžeme plávať v jazerách. Ale nie vo všetkých. Napríklad vo Vysokých Tatrách nemôžeme plávať vôbec. V Tatrách nemôžeme v lese spať ani v stanoch. Toto sú pravidlá, ktoré musíme dodržiavať. Prajem vám pekný čas v lesoch. Dovidenia.

odpovede: a. nepravda, b. pravda, c. nepravda, d. nepravda

Ak skupina ešte nezačala pracovať s PL *chcem, môžem, musím, viem* v PZ *SakoDJ* na str. 149 – 254⁴⁶, prejde naň.

cvičenie 40 Ž píše počasie vo svojom jazyku podľa piktoqramov na mape. Ak Ž niektorým piktoqramom nerozumejú, možno si ukázať obrázky daného počasia na internete. Následne si Ž doplnia počasie do PL *oblečenie, obuv, počasie – obrázkový slovník* v PZ *SakoDJ*.

cvičenie 41 Ž si precvičujú vety s modálnym slovesom môcť.

Skupina sa oboznámi s otázkami, ktorými sa môžeme na Slovensku pýtať na počasie. V prípade, že v triede sú Ž, v ktorých kultúre sa nepoužívajú na meranie teploty stupne Celzia, Ž s pomocou U vyhľadajú na internete, ako konvertovať stupne Celzia. Ž môžu následne hrať krátke scény.

cvičenie 42 Ž si upevňujú slovnú zásobu z oblasti oblečenie a počasie a tvorbu viet s modálnymi slovesami. Ak skupina zvláda používanie slovesa musieť, možno pridať aj ďalšie modálne slovesá. Napr. *Čo musíš nosiť v zime? Čo nechceš nosiť oblečené/obuté?* atď.

Následne skupina prejde na PL *predpoveď počasia na Slovensku* v PZ *SakoDJ* a na *predpoveď počasia – komunikačná aktivita*⁴⁷.

cvičenie 43 odpovede: moje palce, môj ukazovák, váš predavač, naše školníčky, tvoji riaditelia, môj jazyk, váš členok, tvoj chrbát

cvičenie 44 odpovede: je, býva, má, idú, cestujú, obliekajú sa, obúvajú sa, začína, spieva, končí, spí, vstávajú, bicyklujú, si pozerajú, oddychujú

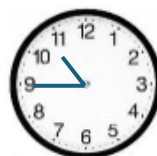
cvičenie 45 odpovede:

trištvrt na štyri

pol ôsmej

trištvrt na jedenásť

pol siedmej

štvrt na deväť

štvrt na desať

⁴⁶ Materiály pre U sú dostupné na stránke [Slovenčina ako druhý jazyk](#) v priečinku *Materiály k tretej lekcii učebnice Slovenčina ako druhý jazyk*.

⁴⁷ Materiály pre U k PL aj komunikačná aktivita sú dostupné na stránke [Slovenčina ako druhý jazyk](#) v priečinku *Materiály k tretej lekcii učebnice Slovenčina ako druhý jazyk*.

Ak skupina ešte nezačala pracovať s PL **slovesá A/B** v PZ *SakoDJ* na str. 255 – 266⁴⁸, prejde naň.

cvičenie 46.1 a 46.2 U môže nahrávku zastavovať po častiach, aby ž stíhali písať.

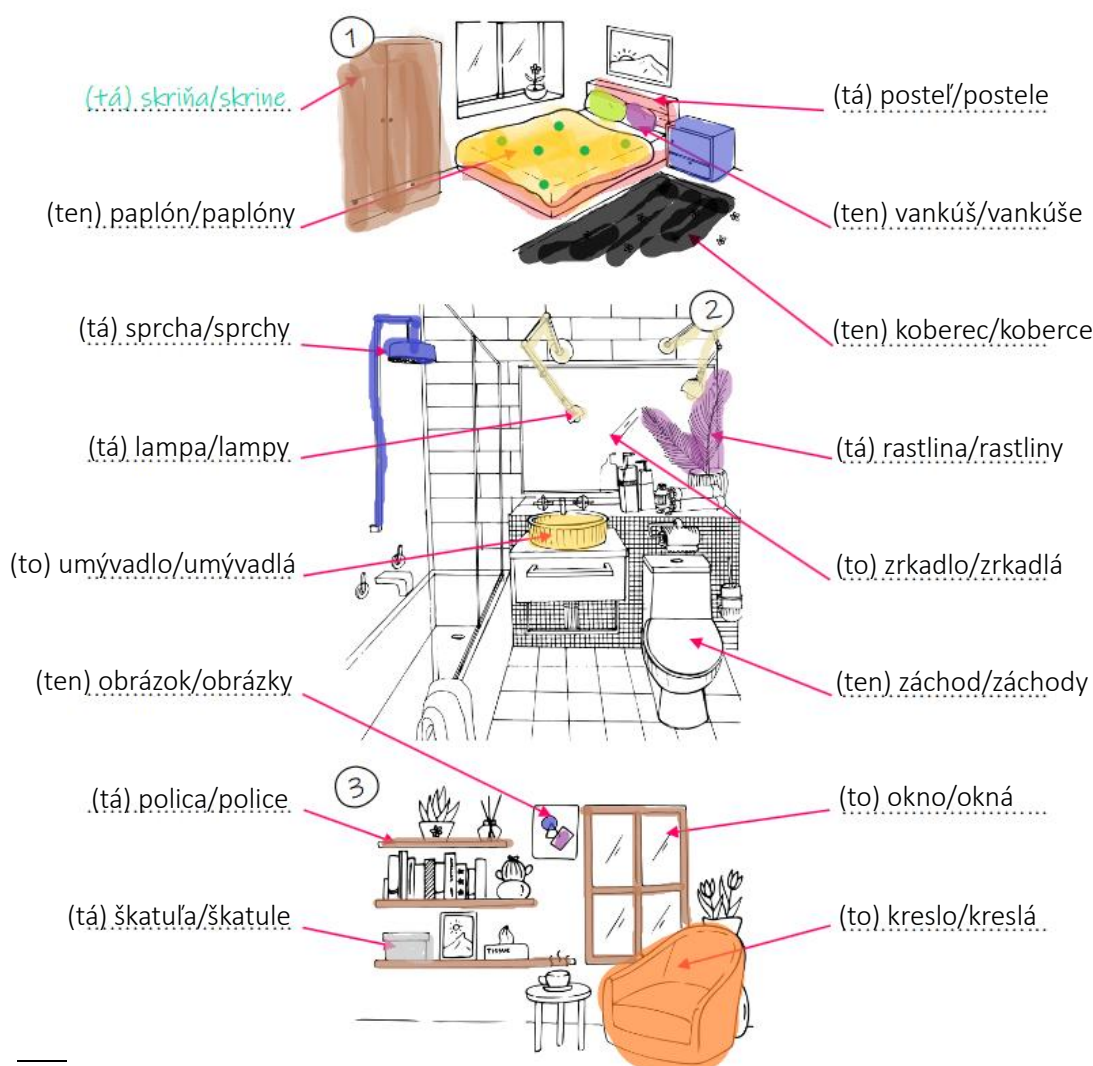
Nahrávka: https://drive.google.com/file/d/1GX75Se6LjdLooCUxAlMgR_bZNC2-zEKW/view?usp=sharing

prepis nahrávky: 46.1. Na prvom obrázku je Máriina spálňa. Vľavo je veľká hnedá drevená skriňa. Vpravo pri skrini je veľké okno. Pod oknom je červená posteľ. A na posteli je paplón a dva vankúše. Paplón je žltý a bodkovaný. Bodky sú zelené. Vankúš vpravo je fialový a vankúš vľavo je zelený. Pri posteli je malá modrá skrinka. Na podlahe je čierny vlnený koberec..

Na druhom obrázku je kúpeľňa. Vľavo je tmavomodrá sprcha. Pod ňou sa Mária sprchuje. Pri sprche hore je zrkadlo. Nad zrkadlom sú dve zlaté lampy. Vpravo pod zrkadlom je fialová rastlina. Pod rastlinou je biely záchod. A vedľa záchodu je žlté umývadlo. V umývadle si Mária umýva ruky.

Na treťom obrázku je obývačka. Máriina obývačka je veľmi malá. Vpravo je oranžové kreslo, na ktorom Mária často sedí číta a pije čaj. Za kreslom je veľké drevené okno. Hore pri okne je obraz. Na obraze sú kruh, trojuholník a obdĺžnik. Kruh je modrý, trojuholník je biely a obdĺžnik je fialový. Vľavo sú tri drevené police. Na hornej polici je rastlina. Na strednej polici sú knihy a kaktus. Na spodnej polici je vpravo je sivá škatuľa a v strede je obrázok.

odpovede: izby 1 – spálňa, 2 – kúpeľňa, 3 – obývačka

⁴⁸ Materiály pre U sú dostupné na stránke [Slovenčina ako druhý jazyk](#) v priečinku *Materiály k tretej lekcii učebnice Slovenčina ako druhý jazyk*.

tretia lekcia – pre učiteľstvo

cvičenie 47 odpovede: b. koberec, c. umývadlo, d. kreslo, e. vankúš, f. polica, g. sprcha, h. obraz/obrázok, ch. skriňa, i. paplón, j. rastlina, k. lampa, l. škatuľa, m. okno, n. zrkadlo, o. záchod

cvičenie 48.1 odpovede: b. sklo, c. drevo, d. papier, e. slnko

cvičenie 48.2 odpovede: lesné zviera, vlnené ponožky, kovový nôž, oblačná noc

Skupina si pomocou tabuľky na vrchu str. 93 a *GP SakoDJ* na str. 53 – 55 vysvetlí akostné a vzťahové prídavné mená a stupňovanie. U nabáda Ž, aby gramatiku porovnali so svojimi jazykmi. Ž môžu ako pomôcku vytvoriť aj viacjazyčný plagát zameraný na stupňovanie.

cvičenie 49 odpovede: a. Žena je najvyššia. b. Hnedé vlasy sú krátke. Čierne vlasy sú kratšie. Červené vlasy sú najkratšie.

Následne skupina prejde na PL *bývanie A* (183 – 194) alebo *bývanie B* (195 – 208) v PZ *SakoDJ*⁴⁹.

cvičenie 51 odpovede: (po riadkoch) Bolí ma hrdlo. Kašlem. Kýcham. Smrká. Bolí ma zub. Bolí ma hlava. Bolí ma brucho. Mám hnačku. Mám buchnutú ruku. Mám rozbité koleno. Mám zlomenú ruku. Zvraciam.

Nahrávka: <https://drive.google.com/file/d/1ZSmCMKxyNC57y3Bsf2Uy7koRNk62piBa/view?usp=sharing>

prepis nahrávky: Prvý riadok: Dievča bolí hrdlo. Chlapec kašle. Chlapec kýcha. Dievča smrká. Druhý riadok: Ženu bolí zub. Muža bolí hlava. Ženu bolí brucho. Človek má hnačku. Tretí riadok: Človek má buchnutú ruku. Človek má rozbité koleno. Žena má zlomenú ruku. Muž zvracia.

cvičenie 53: odpovede: je, hrdlo, ústa, Bolí, potím, teplotu, páči, lieky, školy, oddychovať

Nahrávka: <https://drive.google.com/file/d/13fSCoTzbH1BkOdOWIHjUgH5FAvJ2NL1W/view?usp=sharing>

Skupina prejde na PL *moje zdravie* z PZ *SakoDJ* (str. 209 – 212), ktorý je zároveň príprava na *moje zdravie – rolová hra*⁵⁰.

cvičenie 54 Ak Ž potrebujú, môžu povolania hľadať na predošlých stranách v *Učebnici*.

cvičenie 55 Ž pracujú s prekladovým slovníkom. Názvy povolání si následne prekládajú v oboch rodoch do *Slovníka SakoDJ*.

odpovede: hasič/požiarik, policajt, holič, pekár, opravárka/stolárka, maliar, novinárka/kameraman, programátorka, mechanika, vedec, vodička/šoférka, čašník

Skupina prejde na PL *profesie A* (213 – 214) alebo *profesie B* (216 – 222) v PZ *SakoDJ*⁵¹ a postupne začne robiť aktivity a PL zamerané na *kariéru – silné stránky* (273 – 280)⁵².

⁴⁹ Materiály pre U sú dostupné na stránke [Slovenčina ako druhý jazyk](#) v priečinku *Materiály k tretej lekcii učebnice Slovenčina ako druhý jazyk*.

⁵⁰ Materiály pre U aj rolová hra sú dostupné na stránke [Slovenčina ako druhý jazyk](#) v priečinku *Materiály k tretej lekcii učebnice Slovenčina ako druhý jazyk*.

⁵¹ Materiály pre U sú dostupné na stránke [Slovenčina ako druhý jazyk](#) v priečinku *Materiály k tretej lekcii učebnice Slovenčina ako druhý jazyk*.

⁵² Materiály k PL a aktivitám *kariéra – silné stránky* pre U sú dostupné na stránke [Slovenčina ako druhý jazyk](#) v priečinku *Materiály k tretej lekcii učebnice Slovenčina ako druhý jazyk*.

cvičenie 56 predložky *pod, nad, pri, na, v, vedľa* si možno precvičiť s reálnymi objektmi. Jeden objekt (ideálne krabicu) položí U na viditeľné miesto a druhý objekt dáva postupne Ž. U postupne hovorí napr. guľa / lopta je nad kockou. Ž následne umiestňujú objekt okolo krabice. Po čase aktivitu otočia. U dáva objekt okolo krabice a Ž hovorí, kde je. Používajú celé vety (napr. Guľa je pod kockou. Je ale úplne v poriadku, keď Ž v tomto štádiu používajú nominatív – Guľa je pod kocka.)

cvičenie 57 odpovede: 1. štadión/štadióny, 2. kino/kiná, 3. nemocnica/nemocnice, 4. radnica/radnice, 5. hotel/hotely, 6. banka/banky, 8. obchod/obchody, 9. fontána/fontány, 10. divadlo/divadlá, 11. reštaurácia/reštaurácie, 12. lekárne/lekárne, 13. knižnica/knižnice, 14. polícia/polície, 15. park/parky, 16. námestie/námestia, 17. cukráreň/cukárne, 18. školský dvor/školské dvory, 19. požiarna zbrojnica/požiarné zbrojnice, 20. pošta/pošty, 21. ihrisko/ihriská, 22. múzeum/múzeá

cvičenie 58 Ž by mali z opisu budov pochopiť, význam slov, ktoré označujú budovy v meste.

Nahrávka: https://drive.google.com/file/d/1Tfppumxubt4r_B2gM6q0xkvoEr15s33j/view?usp=sharing

prepís nahrávky: a. V škole učí pani učiteľka. b) V škole sa učia žiaci a žiačky. c) Na školskom dvore sa hrajú deti. d) Na futbalovom ihrisku trénujú športovkyne a športovci. e) V nemocnici lieči lekárka pacientov. f) V nemocnici sa stará zdravotná sestra o pacientky. g) V divadle hrajú herci a herečky divadelnú hru.

cvičenie 58 Ž by mali z opisu budov pochopiť, význam slov, ktoré označujú budovy v meste.

odpovede: a. dá, b. lieči, c. tečie, d. súťažia

V tabuľke si Ž zopakujú rozdiel medzi *hrať* a *hrať sa* a *učiť* a *učiť sa* a slovosled viet so *sa* a *si*.

odpovede: učí, sa učí, sa hrajú, hrá

cvičenie 60 Aby vedeli v budúcnosti pracovať čo najsamostatnejšie, učia sa učia sa pracovať s **Pravidlami slovenského pravopisu**. Ž pracujú s elektronickou verziou pravidiel a slovníka, ktoré sú dostupné na <https://slovník.juls.savba.sk/>. Cieľom je, aby rozumeli, že v PSP nájdú pri slovesách, ako sa končia tvary slovies v tretej osobe jednotného a množného čísla.

Ž si zároveň upevňujú časovanie a novú slovnú zásobu. Ž by mali z opisu budov pochopiť, význam slov, ktoré označujú budovy v meste. Ž si nové slová si zapíšu do *Slovníka SakoDJ* a ZS.

odpovede: b. si vyberieme, c. pošleme, d. pozeráme, e. jeme, f. sa prechádzame, g. spíme

cvičenie 61 odpovede: hasič/hasička robí na požiarnej zbrojnici, doktor/doktorka robí v nemocnici, lekárnik/lekárnička robí v lekárni, zdravotná sestra / zdravotný brat robí v nemocnici.

Skupina prejde na samostatnú tvorbu viet, konverzácie a na aktivity na upevnenie učiva. Ž pri konverzácii využívajú *v meste a na dedine – slovník* v *PZ SakoDJ*. A pracujú s kartami *v meste a na dedine* a *profesie*⁵³.

cvičenie 62 a 63 Skupina si pred aktivitou vysvetlí slová zo slovníka. Ž by viaceré slová už mali poznať, s ostatnými slovami im pomôže U.

⁵³ Na stránke [Slovenčina ako druhý jazyk](#) v priečinku *Materiály k tretej lekcii učebnice Slovenčina ako druhý jazyk*.

tretia lekcia – pre učiteľstvo

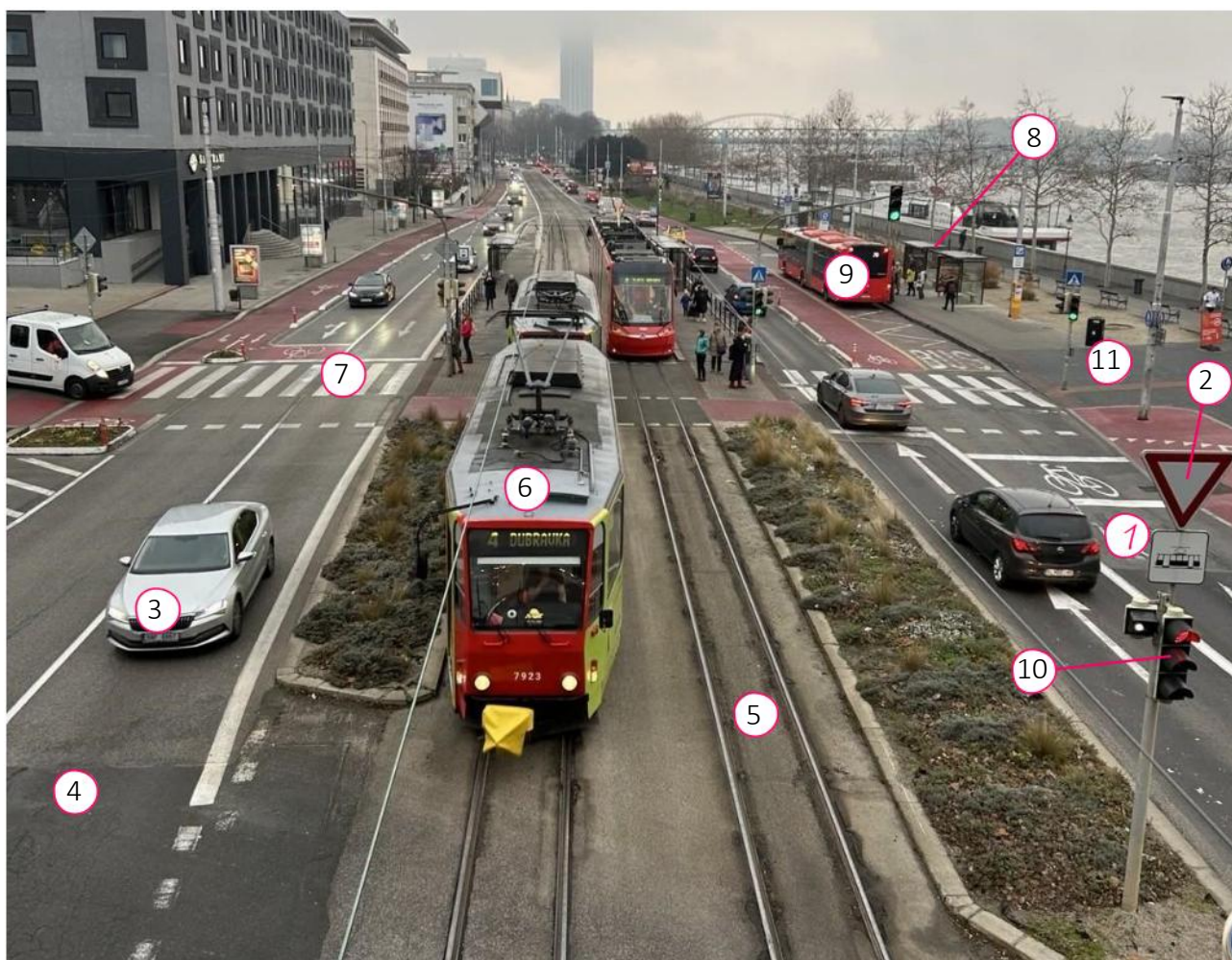
odpovede: pacientka; zákazník, predavač – v potravinách; zákazníčka, poštová úradníčka – na pošte; zákazník, lekárnik – v lekárni, žiak, knihovníčka – v knižnici, hosť, recepčná – v hoteli, zákazníčka, bankový úradník – v banke

Následne skupina **brainstormuje** (samostatne, v pároch, menších skupinách) o tom, **čo ešte môžeme počuť na akých miestach a kto to môže hovoriť**. Brainstormovať môžu na väčší papier. Každá skupina môže dostať iných 5 – 10 miest (niektoré sa budú opakovať). Používajú správne tvary miest a slovies. Ako pomôcku používajú *v meste a na dedine – slovník*

Možná aktivita:

Ž si vymyslia krátke dialógy, čo, kto hovorí v lekárni, na polícii, v hoteli, v cukrárni, na pošte... a hrajú ich pred zvyškom skupiny.

cvičenie 64 odpovede:

cvičenie 65 Pred aktivitou možno použiť karty zo str. 4 a 8 z materiálu *doprava, dopravné prostriedky – pexeso*, kt. je dostupný na stránke [Slovenčina ako druhý jazyk](#) v priečinku *Materiály k tretej lekcii učebnice Slovenčina ako druhý jazyk*.

odpovede: (tá) loď/lode/loďou, (ten) bicykel/bicykle/na bicykli, (ten) vlak/vlaky/vlakom, (to) lietadlo/lietadlá/lietadlom, (ten) trolejbus/trolejbusy/trolejbusom, (tá) električka/električky/električkou, (ten) autobus/autobusy/autobusom, (tá) noha/nohy/pešo

cvičenie 65 Ž môžu využívať *v meste a na dedine – slovník*.

Skupina následne prejde na pracovné listy doprava 1 – 5 v PZ SakoDJ (str. 229 – 247)⁵⁴. Ž robia cvičenia a aktivity podľa toho, čo potrebujú, niektoré cvičenia sú pre nižšiu úroveň a v tejto fáze nemusia byť potrebné pre všetky žiačky a žiakov.

cvičenie 67 odpovede: výkladový slovník – čašníčka, host, kuchárka

cvičenie 68 odpovede: 14 eur, 30 centov, čašík, hostka

cvičenie 69 Cvičenie je zamerané na čítanie s porozumením a na zdvorilé frázy, ktoré môžeme používať v reštaurácii. Dôležité je však, aby U vysvetlila žiactvu, že zdvorilo / slušne sa treba správať aj v obchode, v školskej jedálni alebo škole.

odpovede: Čašík / čašíčka hovorí: Vybrali ste si? Viete, čo budete piť? Nech sa páči, vaša káva. Prosíte si ešte niečo? Čaj stojí dve eurá. Hostka / host hovorí: Môžem si objednať? Koľko platím? Prosím si jedálny lístok. Prosím si ovocný čaj. Budem platiť. Koľko stojí polievka? Viete urobiť rizoto bez hrachu?

Skupina následne prejde na PL *dialóg v reštaurácii* v PZ SakoDJ na str. 247 a 248⁵⁵.

cvičenie 70 Cvičenie je zamerané na opakovanie slovnej zásoby a prácu so slovníkmi. Ž priradí slovesá k obrázkom.

odpovede: (po riadkoch) **naliať** – naleje – nalejú (nelej), **nakrájať** – nakrája – nakrájate (nakrájaj), **osoliť** – osolí – osolia (osolí), **ošúpať** – ošúpe – ošúpu (ošúp), **nastrúhať** – nastrúha – nastrúhajú (nastrúhaj), **umyť** – umyje – umyjú (umy)

cvičenie 71 Ž počúvajú dvakrát nahrávku a podľa postupnosti nahrávky číslujú obrázky.

Nahrávka: https://drive.google.com/file/d/1WI_Uaq32gPoV_dw9R7-E_NahXpgQRma/view?usp=sharing

prepis nahrávky: Dnes si urobíme rizoto. Je to veľmi ľahké jedlo. Potrebujeme ryžu, zeleninu, hríby, olej, soľ, korenie a syr. Najprv umyte zeleninu – mrkvu, cibuľu a hrach. Hríby neumývajte. Keď je zelenina čistá, ošúpte cibuľu a mrkvu. Potom všetko nakrájajte. Do panvice nalejte olej a dajte tam cibuľu. Opečte ju. Potom pridajte 200 gramov ryže a tiež ju opečte. Do panvice nalejte vodu a pridajte zeleninu. Všetko varte asi tridsať minút. Na konci jedlo osolte a okoreňte. Rizoto dajte na tanier a na vrch nastrúhajte syr. A môžete jesť. Dobrú chuť.

odpovede: 3., 5., 4., 8., 2., 1., 7., 6.

cvičenie 72 Cvičenie je zamerané na rozprávanie, upevňovanie slovnej zásoby a rozkazovací spôsob. Ž hovoria podľa obrázkov recept. Používajú rozkazovací spôsob.

cvičenie 73 Ž si vyberú jedlo zo svojej krajiny, ktoré majú radi / rady a napíšu recept. Recept môže byť v rozkazovacom ale aj oznamovacom spôsobe. Pred tým si môžu nahrávku vypočuť ešte raz.

⁵⁴ Materiály pre U sú dostupné na stránke [Slovenčina ako druhý jazyk](#) v priečinku *Materiály k tretej lekcii učebnice Slovenčina ako druhý jazyk*.

⁵⁵ Materiály pre U sú dostupné na stránke [Slovenčina ako druhý jazyk](#) v priečinku *Materiály k tretej lekcii učebnice Slovenčina ako druhý jazyk*.

Casto, C. – Poliak, M. – Tuckute, G. ... (2026) The cerebellar components of the human language network. In *Neuron. A Cell Press journal*. Citované 22. januára 2026. Dostupné na: [https://www.cell.com/neuron/fulltext/S0896-6273\(25\)00986-9](https://www.cell.com/neuron/fulltext/S0896-6273(25)00986-9).

Cummins, J. (1979) *Cognitive/Academic Language Proficiency, Linguistic Interdependence, the Optimum Age Question and Some Other Matters*. In *Working Papers on Bilingualism*, č. 19.

Gáliková, A. – Ismail Gábriková, A. – Mošaťová M. (2021) *Seriózne jazykové hry. Metodická príručka pre učiteľov slovenčiny ako cudzieho jazyka*. Banská Bystrica: Belianum, vydavateľstvo Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici.

Jaššová, M. – Faragulova, A. – Križo, V. – Škorupová, A. (2025) *Deti z cudziny ... a rozmanitosť triedy*. Bratislava: Inkluentrum – Centrum inkluzívneho vzdelávania. Citované 22. januára 2026. Dostupné na: https://inkluentrum.sk/wp-content/uploads/2026/01/Bulletin-deti-z-cudziny_2026.pdf.

Križo, V. – Kúdelová, E. (2021) *Ranné kruhy vo vyučovaní. Krátky sprievodca rannými kruhmi a nenásilnou komunikáciou*. Bratislava: Inkluentrum – Centrum inkluzívneho vzdelávania. Citované 22. januára 2026. Dostupné na: https://inkluentrum.sk/wp-content/uploads/2023/07/Buletin_Ranne-kruhy.pdf.

Kroll, J. F. – Dussias, P. E. (2017) The Benefits of Multilingualism to the Personal and Professional Development of Residents of the US. In *Foreign Language Anals*. Roč. 50, č. 2, s. 248 – 259.

Lamb, T. (2015) Towards a plurilingual habitus: Engendering interlinguality in urban spaces. In *International Journal of Pedagogies and Learning*, 10(2), 151–165.

Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže slovenskej republiky: *Príručka pre ranné kruhy*. Citované 22. januára 2026. Dostupné na: <https://www.minedu.sk/data/att/426/30987.e9e34a.pdf>.

Thomas, W. P. – Collier, V. (1997) *School Effectiveness for Language Minority Students*. Washington, DC: National Clearinghouse for Bilingual Education.

Množstvo zdrojov k tomu, ako pracovať vo viacjazyčnej triede a čerpať z jej viacjazyčnosti možno nájsť na: <https://www.ecml.at/en/>.